

Scinteia

Organ al Comitetului Central al P.M.R.

Anul XXXIV Nr. 6560

Marti 16 martie 1965

6 PAGINI — 30 BANI

PRIMĂVARA PE OGOARE

PRIMELE ZILE LA SEMĂNAT

CONSTANȚA (coresp. „Scinteia”). — Primăvara se face cu fiecare zi simțită în Dobrogea. Pământul s-a zvîntat și în multe unități agricole s-a început semănatul culturilor din epoca I. La A.S. Tîrșușor, toți inginerii și tehnicienii au fost repartizați pe brigăzi pentru a controla permanent calitatea lucrărilor. 12 tractoare lucrează de dimineață pînă seara la semănat și întreținerea ogoarelor de toamnă. În întrecerea ce se desfășoară aici, pe primul loc s-au situat tractoriștii Nicolae Toader, Gheorghe Dinea, Ion Lăzărescu și Nicolae Stoica. Pînă luni seara, a fost însemîntată întreaga suprafață de 170 ha repartizată culturilor de borceaș pentru fin și masă verde.

Și la gospodăria de stat Tortomanu însemîntatul culturilor furajare a fost terminat. Fiecare tractorist a însemîntat în medie cîte 13 ha pe zi. În prezent, aici se lucrează intens la întreținerea ogoarelor de toamnă. Pînă acum mai bine de jumătate din cele 916 ha pe care se va însemînta porumbul a fost grăpată. Suprafețe însemnate cu plante furajare au însemîntat, încă din prima zi, și tractoriștii care lucrează în cooperativele agricole de producție Palazu Mare, Tuzla și Costinești.

Instrucția cu mecanizatorii, la S.M.T. Pogoanele, regiunea Ploiești, privind modul de funcționare a semăntătorilor de porumb

Foto: Gh. Amuza

PREGĂTIRILE AU FOST TERMINATE

BACĂU (coresp. „Scinteia”). — Membrii cooperativei agricole de producție din comuna Fărăoani, raionul Bacău, au de semănat în primăvara aceasta peste 800 ha cu porumb, floarea-soarelui, sfeclă de zahăr și ovăz. S-au făcut toate pregătirile. Brigăzile și echipele cunosc suprafețele pe care le vor lucra, mijloacele de care dispun. Atelajele au fost repartizate pe echipe, iar conducătorii lor știu ce puncte de alimentare cu semințe a mașinilor vor deservi. Acum sînt instruiți cei care vor lucra pe semăntători. De cîteva zile au sosit de la S.M.T. Răcăciuni toate mașinile agricole necesare pentru lucrările de primăvară, s-a făcut și recepția lor. Împreună cu conducerea cooperativei, mecanizatorii stabilesc în prezent măsurile pentru pregătirea terenului și semănat. Întreaga cantitate de semințe de porumb a fost schimbată și condiționată. După felul cum sînt pregătiti, țărani muncitori din această unitate vor termina semănatul culturilor de primăvară în maximum 16 zile.

ÎN GRĂDINA DE LEGUME

TIMIȘOARA (coresp. „Scinteia”). — La cooperativa agricolă de producție din Ghirada, localitate situată la numai cîteva kilometri de orașul Timișoara, se lucrează intens în seve și răsaduri. Pînă acum s-au amenajat 4000 metri pătrați de răsadnițe, suprafață dubla față de anul trecut. Pe 4000 metri pătrați s-au semănat și plantat castraveți, ardei iute, ridichi de lună etc. Salata, care se cultivă pe o suprafață de 2000 metri pătrați, a și început să fie trimisă pe piață. În aceste zile, cooperatorii au început semănatul culturilor timpurii în cîmp: mazăre, pătrunsel, sfeclă roșie și altele. Totodată, legumicultorii din Ghirada fac îngrijirea terenului cu gunoi de grajd și mranită. Intensa preocupare a cooperativelor de aici este explicabilă nu numai pentru că din acest sector s-a obținut anul trecut un venit de peste 1130000 lei, ci și prin dorința acestora de a trimite pe piața orașului Timișoara legume timpurii, proaspete și de bună calitate.

PRIMIREA DE CĂTRE TOVARĂȘUL ION GHEORGHE MAURER A MINISTRULUI ENERGIEI ȘI INDUSTRIEI AL ALGERIEI

Președintele Consiliului de Miniștri al R. P. Romine, Ion Gheorghe Maurer, a primit luni la amiază pe Bachir Boumaza, ministrul energiei și industriei al Republicii Algeriene Democratice și Populare, care se află în vizită în țara noastră.

La întrevvedere, care a decurs într-o atmosferă amicală, au luat parte Gogu Rădulescu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, Mihail Florescu, ministrul industriei petrolului și chimiei, și Mihail Petri, ministrul comerțului exterior.

Ministrul energiei și industriei al Algeriei a transmis cu acest prilej

un mesaj din partea președintelui Ben Bella adresat președintelui Consiliului de Stat al R. P. Romine, Gheorghe Gheorghiu-Dej, împreună cu urări de sănătate și fericire personală, de prosperitate pentru poporul român.

Președintele Consiliului de Miniștri a mulțumit în numele președintelui Consiliului de Stat și a transmis din partea tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej urări de sănătate și fericire personală pentru președintele Ben Bella, de prosperitate pentru poporul algerian.

PRIMIREA DE CĂTRE PREȘEDINTELE CONSILIULUI DE MINIȘTRI A AMBASADORULUI MARII BRITANII

Luni 15 martie a. c., președintele Consiliului de Miniștri al R. P. Romine, Ion Gheorghe Maurer, a primit în audiență de rămas bun pe ambasadorul extraordinar și pleni-

potențiar al Marii Britanii la București, James Dalton Murray, în legătură cu plecarea sa definitivă de la post.

(Agerpres)

ÎN ZIARUL DE AZI

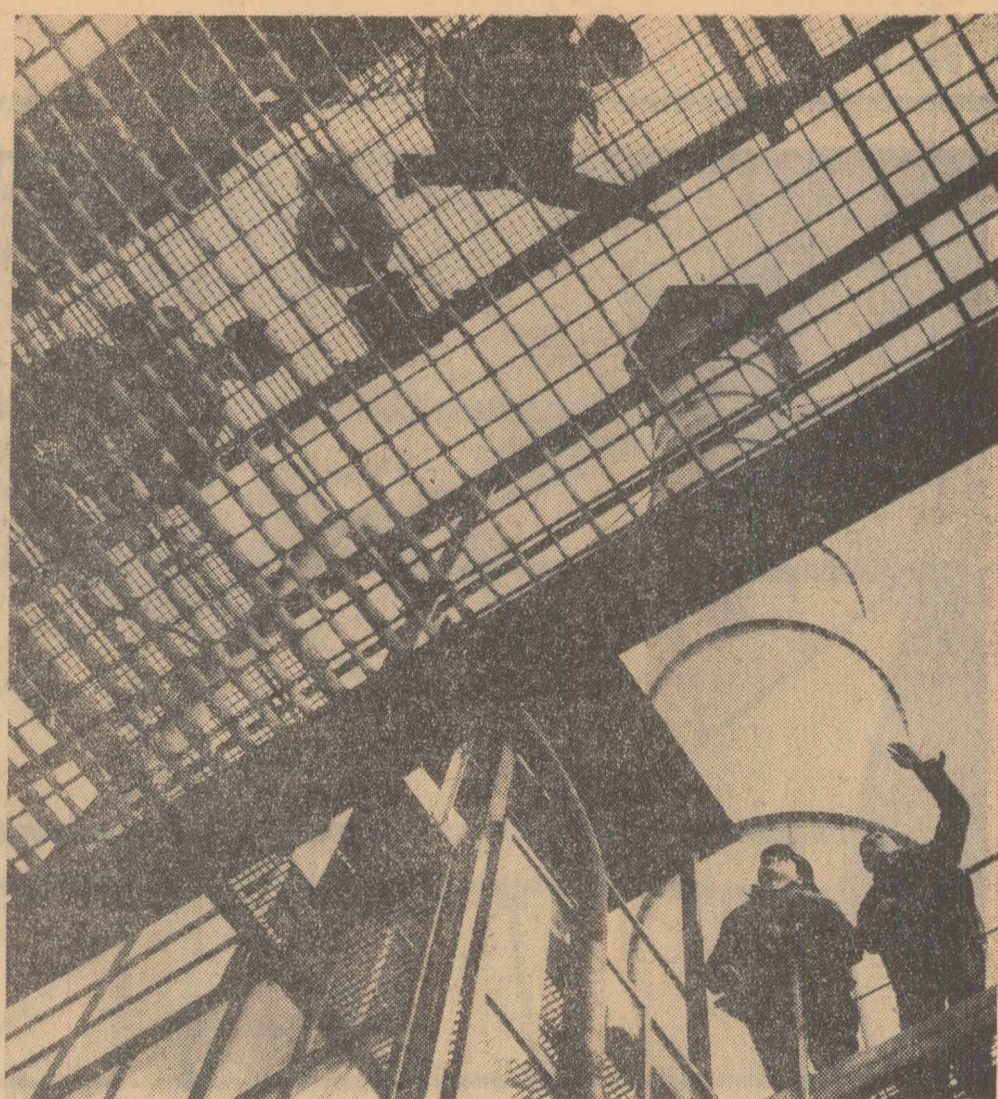
- În pragul închiderii învățămîntului de partid la sate (pag. a II-a)
- ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ (pag. a III-a)
- Scrisori către „Scinteia” (pag. a IV-a)
- Corespondențe din Paris și Cairo (pag. a VI-a)

La C. I. L. Pitești

Uscătorie etalon

La Combinatul de industrializare a lemnului din Pitești a intrat în funcțiune una din cele două uscătorii etalon. Proiectele acestei unități au fost elaborate de specialiștii ai Ministerului Economiei Forestiere. Întregul proces de uscare este automatizat, iar manipularea vagonetelor este mecanizată, utilizându-se în acest scop poduri transportoare electrice. Înaltul grad de tehnicitate al acestei unități permite reducerea duratei de uscare a cherelestei, față de uscătorile clasice, cu aproape 25 la sută.

Centrala electrică de termoficare din Arad, intrată în funcțiune anul trecut, livrează energie electrică, precum și apă fierbîntă pentru încălzirea noilor blocuri de locuințe industriale și a școlilor din localitate. În fotografie: o parte din construcția centralei

În apropierea Capului Blanc Radiograme de pe traulerele „Galați” și „Constanța”

Radiogramele sosit în ultimul timp de pe vasele de pescuit oceanic „Galați” și „Constanța” aduc noi vești despre munca entuziasată a echipajelor celor două nave „surori”. În îndepărtatele ape ale Oceanului Atlantic, în largul coastelor de vest ale Africii, în apropierea Capului Blanc — unde se află în prezent traulerele românești — pescarii, printr-o ac-

țivitate neîntreruptă, ziua și noaptea, mișcînd cu îndemnare și pricepere unelte moderne pe care le lansează pînă la mari adîncimi, aduc la fiecare ridicare pe punte cantități însemnate de pește.

Tot atât de rodnică este și munca celorlalți membri ai echipajului care asigură prelucrarea și congelarea peștelui. Pînă acum, două treimi din capacitatea

magazinelor celor două nave sînt încărcate cu pește congelat din speciile scrumbie albastră stavrid. Muncind cu rîvnă, membrii celor două echipaje vor termina programul de pescuit prevăzut, pornind apoi pe drumul lung de ape, prin Strîmtoarea Gibraltar, Marea Mediterană, Bosfor, spre patrie.

(Agerpres)

Însemnările unui călător

500 de kilometri cu autobuzele I.R.T.A.

Timp de trei zile am străbătut 500 de km cu autobuzele I.R.T.A. Am trecut prin orașe și cătune de munte, am călătorit pe șosele asfaltate și drumuri pietruite, am cunoscut pasageri, șoferi și taxatori. Vă prezentăm cîteva din însemnările făcute de-a lungul călătoriei.

urcă un grup de femei. Vor să meargă la Preluș. Costul biletelui e de 3,50 lei. Taxatorul ia banii și le face bilete de Goloasa (valoarea biletelui numai 3 lei). O femeie îi atrage atenția. Sa face că n-are. Dar le arată el: la Goloasa le dă jos, deși știa că merge la Preluș.

— Păi îi-am dat 3,50 lei, cît costă bilețul — spune una din călătore.

Taxatorul nu vrea să știe de nimic, femeile sînt nevoite să coboare și iață-l acum zîmbind birutor. Pasagerii n-au rămas indiferenți, îi cer socoteală. Din păcate, pentru călătorele în cauză e prea firziu. Nu este însă firziu pentru sancționarea comportării incorecte a taxatorului.

„Asul”

În revărsat de zori, la autogara din Bacău. Deși situată în plin centrul orașului, aspectul ei distonează cu frumusețea construcției din jur. O încăpere mică, urîșă, nepriemnică. Paronul la care trag autobuzele este însă bine amenajat, iar lângă fiecare mașină se află o tăblișă indicînd traseul și ora de plecare. Autobuzul cu care călătorim e curat, bine încălzit, confortabil. Perne moi, perdelă la geamuri, locuri numerotate vizibil. Ne instalăm comod și așteptăm să se facă ora 6. De lângă noi pornesc curse spre Comănești — cu ruta prin Scorțeni. Are înfîlțire, din vina șoferului, o jumătate de oră.

— O scoate el, zice unul. E „as”.

O fi el as, dar ca să recuperezi minulele pierdute trebuie să depășești viteza legală, să stai mai puțin în stații, să încalci legile circulației, să expui mașina la accidente.

Autobuzul Bacău-Moiniești (nr. 51 941) porneste la 6 fix. Echipajul dă dovadă de o punctualitate exemplară.

Pe sub cetinile Harghitei

Dimineață. În fața autogării, cîteva blocuri în construcție. Alături, trase la înfîlțire, autobuzele. Într-o neorînduie perfectă. Care o fi cel pentru Odorhei? Alergăm de la un autobuz la altul. Îl găsim, are nr. 51 219. Pornim imediat. Călătorul funcționează, mașina e bună. Trece peste munții Harghitei și Baraoltului. Peisaj fermecător, serpentine pe sub cetinile. Șoferul și taxatorul dau lămuriri călătorilor, opresc în toate stațiile, circula după grafic. La Homorod-Băi, toată lumea se odă jos să bea apă la o fîntînă. Ultimul bea taxatorul. Dovadă de poli-tețe.

La toate porțile

Mașina cu nr. 50 259, a autobazel din Sighișoara, nu prea pare pusă la punct. Hirnie, tușește, dar pînă la urmă tot se urmește. Nici drumul nu e prea bun; ocolim prin sațe, ne abatem de la șoseaua națională. La poalele unei splendide păduri de fag — pană de motor. Era de așteptat. Șoferul se dovedește însă

Vasile TINCU

(Continuare în pag. II-a)

TELEGRAMĂ

Tovarășului LUIGI LONGO Secretar General al Partidului Comunist Italian

Roma

Cu ocazia celei de-a 65-a aniversări a zilei dv. de naștere, Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român vă transmite dv., militant de seamă al clasei muncitoare italiene și al mișcării comuniste și muncitorești internaționale, cele mai calde felicitări.

Vă urăm, dragă tovarășe Longo, multă sănătate și succese în activitatea dv. rodnică în fruntea Partidului Comunist Italian, pentru cauza socialismului, democrației și păcii.

COMITETUL CENTRAL AL PARTIDULUI MUNCITORESC ROMIN

Pe glob în 24 de ore

FRANȚA

Rezultatele primului tur de scrutin

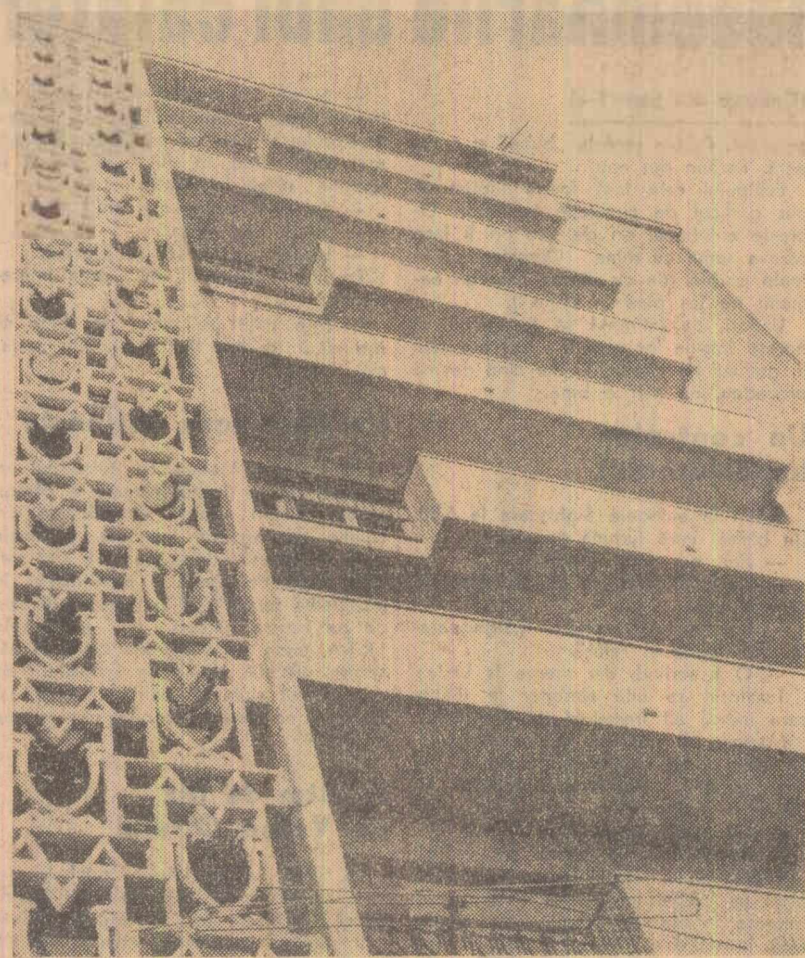
Duminică a avut loc în Franța primul tur de scrutin al alegerilor municipale. Rezultatele acestuia indică o consolidare a pozițiilor Partidului Comunist Francez, o afirmare a listelor centrului și un regres al partidului de guvernămînt, Ununea pentru noua republică. În 62 de orașe din cele 159 cu peste 30000 de locuitori nici o listă nu a întrunit majoritatea absolută de voturi, urmînd ca alegătorii să se prezinte duminică viitoare din nou la vot în cadrul celui de-al doilea tur de scrutin. (Corespondență telefonică în pag. a VI-a).

Manifestații ale

populației de culoare în S. U. A.

În cursul zilelor de duminică și luni pe întreg teritoriul Statelor Unite zeci de mii de cetățeni americani s-au alăturat luptătorilor integraționiști. În fața Casei Albe, 15 mii de manifestanți au cerut președintelui Johnson să întreprindă măsuri urgente pentru a pune capăt acțiunilor rasistilor.

Regina Juliana a Olandei a desemnat ieri pe deputatul catolic Jacobus L. T. Cals să formeze noul guvern.

Fragment arhitectonic (un nou bloc de locuințe construit în cartierul Ploiești-nord)

ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

ASTRONOMIA INVIZIBILULUI

Pină nu de mult, astronomii cunoșteau stelele, constelațiile, galaxiile așa după cum relatau radiațiile vizibile, luminoase, care străbăteau pină la Pământ. Pentru razele ultraviolete, razele X și razele gama, cu lungimi de undă mai scurte decât razele lumii obișnuite, mulți însă, astronomii au instalat aparate pe rachete și sateliți care trecino dincolo de atmosferă, au permis studierea și a acestor raze. A apărut astfel astronomia erei cosmice: astronomia ultravioletă, de raze X și raze gama.

În domeniul lungimilor de undă mai mari decât ale razelor de lumină, atmosfera terestră mai lasă să treacă o parte din radiația infraroșie care poate fi înregistrată cu anumite plăci fotografice și receptori speciali (celele fotoelectrice etc.). Radiația de lungime de undă și mai mare este studiată de radioastronomie, care, datorită avântului electronic, a cunoscut o dezvoltare imensă în ultimii douăzeci de ani.

Cosmosul a dezvăluit însă și alte aspecte. Astfel au început să fie studiate, dincolo de limitele atmosferei, diferitele particule electrice și neutre, începând cu așa-zisul „vânt solar”, adică fluxuri de particule electrice, în special de protoni, emiși continuu de Soare și având energii de numai câteva mii de electronvolți, pină la razele cosmice care pot avea energii considerabile, de miliarde de miliarde de electronvolți. Astfel a luat naștere încă o astronomie: cea a radiației corpusculare. Cum toate aceste radiații nu pot fi percepute direct de ochiul omensc, avem de-a face cu astronomia invizibilului.

Noua astronomie a mutat la distanțe considerabile hotarele Universului cunoscut, mult mai departe decât se putea vedea pe fotografiile luate cu cel mai mare telescop optic din lume, telescopul cu diametrul de 5 m de pe muntele Palomar (S.U.A.). S-au descoperit astfel radiourse cerești de milioane de ori mai intense decât propria noastră Galaxie care, de altfel, emite și ea unde radioelectrice.

După unii astronomi, între care V. Ambarzumian, multe din aceste radiourse ar fi imense focare de explozii cerești în care materia trece dintr-o stare extrem de densă, încă necunoscută nouă, în cea obișnuită, formând nori de stele și de materie gazoasă-pulverulentă. O asemenea radioursă există în constelația Lebadă, anume Lebadă A, a doua ca intensitate de pe tot cerul, deși se află față de noi la o distanță de aproape un miliard de ani-lumină. (Prima, în privința intensității, este o nebuloză din propria noastră Galaxie, în constelația Cassiopeea, deci cu mult mai apropiată). Radiotelescoapele gigantice construite în ultimul timp, ca cel din Porto Rico, cu antena parabolică de 300 m, sînt astfel de sensibile încît ar permite recepționarea unor surse la fel de intense ca Lebadă A, dar situate la o distanță de 35 de ori mai mare.

Se cunosc astfel câteva mii de radiourse extragalactice. Unele dintre ele, cum este aceea din constelația Boarului, descoperită în urmă cu aproape douăzeci de ani, este o mică galaxie, se află la o distanță de circa 5 miliarde ani lumină. De curînd s-a descoperit o nouă sursă de radioursă — 3C-147 — cel mai îndepărtat corp cunoscut identic, situat la 7 miliarde ani-lumină de noi.

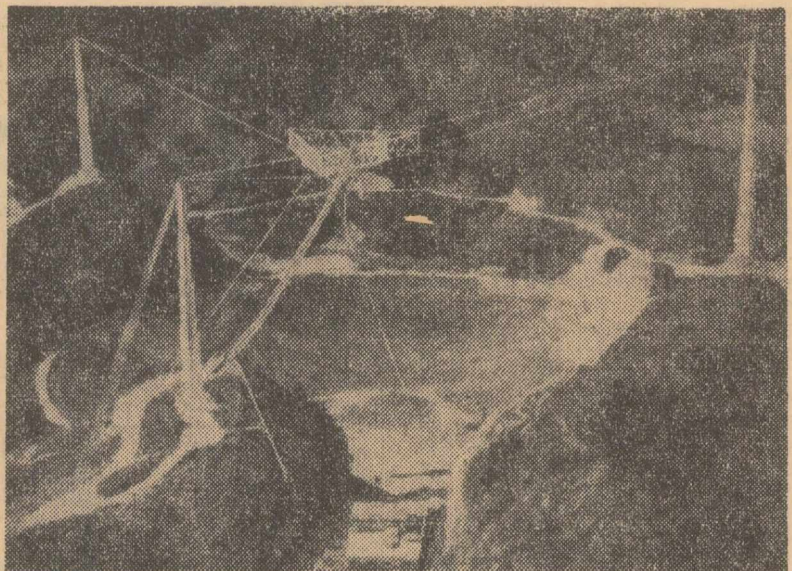
Radiația „fosilă” care ne vine de la acești aștri, după multe miliarde de ani,

Soarelui — depășește cu mult tot ce ar putea da reacțiile termonucleare, prin care se explică astăzi degajarea de energie de către Soare și stele. Ne aflăm deci în fața unor fenomene fizice de o considerabilă importanță. La ora actuală, mulți astronomi, după sugestia lui F. Hoyle (Anglia) și W. A. Fowler (S.U.A.), consideră că la aceste corpuri cerești care emite radiaunde ar fi vorba de fenomenul numit prăbușire gravitațională (colaps gravitațional). Neexistînd rotații și prin contracte, cîmpul gravitațional al acestor corpuri devine aîf de intens, încît în atomi pină și „electronii pătînd în nucleu”. S-ar forma astfel, prin concentrarea întregii materii, o superstea, o „stea neutronică”, de circa o sută de milioane de ori mai masivă decât Soarele și cu o rază de câteva zeci de mii de ori mai mare ca raza acestuia.

Existența unor asemenea superstele ciudate, pusă în evidență de radioastronomie, fără ca natura lor să fi fost încă pe deplin înțeleasă, este inițiată de observațiile astronomice de raze X, efectuate de pe bordul rachetelor și care au dus la descoperirea unor stele asemănătoare, dar mai mici. Cu detectoare speciale aflate pe rachete zburînd la înălțimi între 80 și 200 km au fost descoperite câteva surse cosmice de raze X, de pildă, în regiunea Scorpionului, de astă dată fără să se fi identificat în regiunea respectivă vreun obiect optic sau vreo radioursă. Se consideră că ar fi vorba, de asemenea, de o stea neutronică, vestigiu prăbușiri gravitaționale a unei supernove avînd o masă ca a Soarelui, la un diametru de numai 20 km și cu o densitate de milioane de miliarde de ori mai mare decât aceea a apei! Caliciumul cosmic care se produce cînd explodează o supernovă, ducînd la formarea unei stele neutronice, reprezintă totuși o „nimică toată” pe lingă cel ce duce la formarea unei supernove sau cvasistele, cînd se degajă energii de zeci de miliarde de ori mai mari. Radioursele cvasistele și sursele cosmice de raze X reprezintă descoperirile cele mai impresionante ale astrofizicii de azi.

Particula misterioasă neutrino, emisă în reacțiile termonucleare din Soare, este și ea pe cale să fie detectată spre a ne da indicații asupra fenomenelor din regiunile adînci ale astrului zilei, considerate inaccesibile cercetării observaționale. S-a și început construcția unui observator de detectat neutrino solar, pentru ca prin detectarea lor să se urmărească reacțiile termonucleare din Soare și să se determine precis temperatura din partea lui centrală.

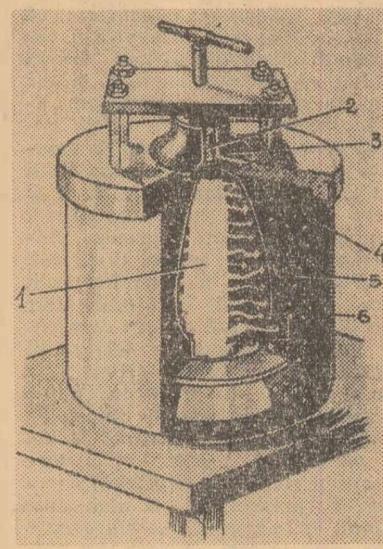
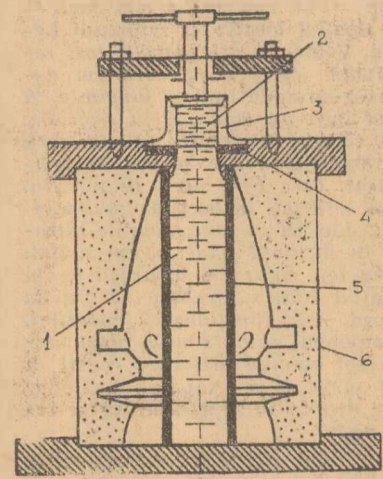
Razele X, razele gama, rînduîndele, neutrino ne dezvăluie deci aspecte ale Cosmosului ascunse și absolut necunoscute cu nu prea mult timp în urmă.

In Porto Rico, o imensă valc a fost adaptată pentru a adăposti antena emiserică a celui mai mare radiotelescop din lume

Frigul prelucrează metalele

Competiția dintre praful de pușcă și azotul lichid

AZOTUL LA LUCRU

1. Apo: 2. Gazul lichid; 3. Dozator; 4. Membrană; 5. Tablo; 6. Matrită. În schema de jos tabla este încă dreaptă; în cea de jos vedem însă cum, după pătrunderea gazului lichid în apă, tabla ia instantaneu forma matrităi

să fie fasonată, iar deasupra un acoperis protector. Sub acest acoperis se introduce doza corespunzătoare de azot lichid. Acesta evaporîndu-se, cîmpul gazului crește impetuoz, dînd naștere unei presiuni enorme, care silește tabla să ia forma matrităi. Simultan azotul lichid răcește tabla, ceea ce mărește maleabilitatea materialului, înlesnînd întregul proces. Tabla va fi deci fasonată și ștanțată fără contribuția unor prese sau a prafului de pușcă.

Cercetătorii nu s-au oprit însă aici. Cum trebuie procedat la prelucrarea unor piese voluminoase, de pildă la transformarea unor prefabricate metalice de formă cilindrică în rezervoare sferice? În loc de gaz lichid, se umple tot tubul cu apă, iar în apă se introduce o doză anumită de azot lichid. În apă, acest gaz se evaporă și mai repede decît în aer, iar miriadele de bășici gazoase ce se formează exercită o presiune extrem de puternică și umitără asupra pereților tubului, determinîndu-l să accepte forma matrităi. Cu ajutorul apei se poate reduce deci cantitatea necesară de azot lichid, fără a dăuna efectului.

Noua metodă, invenția inginerilor A. Barsukov și V. Radzionicic de la Institutul de aviație din Harkov, a trecut cu succes încercările preliminare. Viitorul ea arată în ce măsură își croiește drum spre aplicare practică, generală, în industrie.

DIN INSTITUTE ȘI LABORATOARE

Studii de biochimie comparată

de contracție musculară, precum și în diferite stări de excitabilitate ale țesutului muscular.

În cercetare: suspensia automobilelor

La Institutul de biochimie al Academiei R. P. Romîne au fost inițiate cercetări în domeniul biochimiei comparate. Această ramură nouă și de perspectivă a biochimiei generale este chemată să explice și să precizeze legile de transformare care guvernează evoluția proceselor biochimice și fiziologice din organisme.

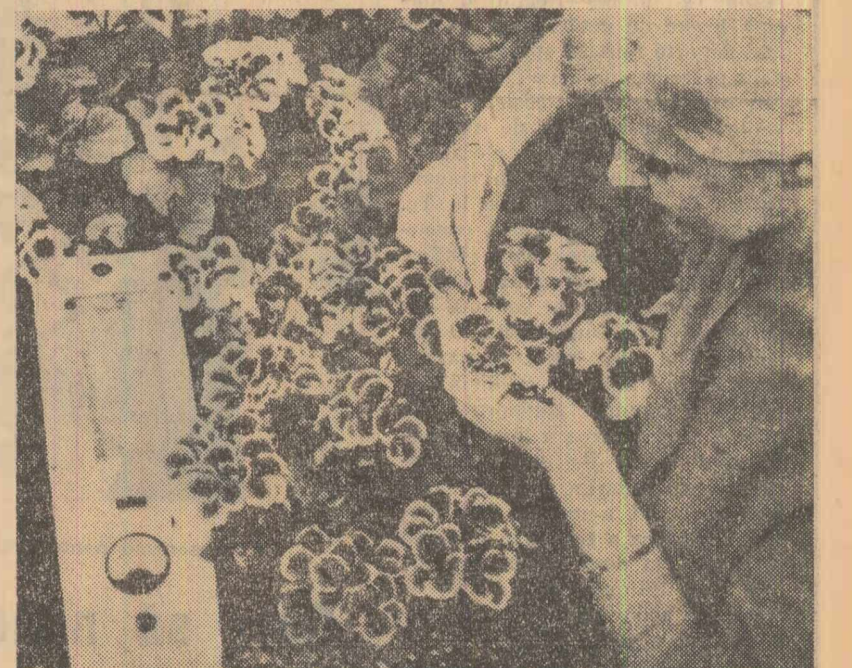
În cadrul acestor preocupări s-au întreprins studii cu caracter fundamental de biochimie comparată a proteinelor cerebrale, care au permis stabilirea unor relații între aceste proteine și gradul de evoluție a creierului în dezvoltarea speciei, aducîndu-se totodată contribuții noi în legătură cu natura și proprietățile fizico-chimice ale acestor substanțe în scara vertebratelor. Investigațiile, efectuate prin variate procedee experimentale (electroliză, fracționări pe bază de solubilitate salină, polarografie, cromatografie etc.) au dus la concluzia că, în evoluție, proteinele solubile din creier prezintă altă o diferențiere calitativă (devenind mai complexe prin numărul și tipurile de proteine conținute), cit și o unitate, reflectată într-o serie de proprietăți fizico-chimice comune. Sînt date care contribuie la cunoașterea și înțelegerea rolului proteinelor cerebrale în activitatea funcțională tot mai complexă a creierului.

Cercetări comparative au fost întreprinse și asupra proteinelor sarcoplasmice din musculatura striată și netedă, alcătuind în mare parte din fermeții. Cu ajutorul unor metode moderne de studiu s-a stabilit că, deși mușchii striati diferă de cei netezi, proteinele sarcoplasmice din aceste două tipuri de mușchi prezintă un mare grad de asemănare din punct de vedere al naturii și al proprietăților lor fizico-chimice. Aceste cercetări urmăresc precizarea relațiilor dintre proteinele sarcoplasmice și cele structurale (cu funcție contractilă) în procesul

„Traian Vuia” al Academiei R. P. Romîne se studiază felurite probleme de vibrații, cu aplicații la mișcarea automobilelor. Cercetările întreprinse în ultimii doi ani au permis determinarea cu precizie a comportării dinamice a unor tipuri de suspensie, care prezintă performanțe superioare de rezistență și confort. Rezultatele obținute au fost folosite la proiectarea unor amortizatoare hidraulice cu caracteristici superioare, destinate echipării autoturismelor produse în țară. Experimentările efectuate asupra prototipurilor evidențiază o micșorare simțitoare a accelerațiilor produse de trecerea peste obstacole, cit și o îmbunătățire a rezistenței autoturismelor în ansamblu și în special a suspensiilor.

Saboții de frînă

În urma studiilor și cercetărilor întreprinse la Baza din Timișoara a Academiei R. P. Romîne, pe diferite trasee din țară s-au îmbinat prin sudură sute de km de șină de cale ferată. De curînd, colectivul secției de sudură a soluționat problema măririi rezistenței rosturilor sudate ale căii ferate continue. Secția de rezistență și încercări de metal a terminat studiul îmbunătățirii calității în exploatarea a saboților turnați din fontă. Cercetările au arătat că prin folosirea fontelor modificate cu siliciozină sau ferrosiliciu, a celor cu un conținut mai ridicat de fosfor, precum și a celor barbotate cu azot, saboților de frînă li se asigură caracteristici superioare în exploatare. Utilizarea de astfel de saboți la tramvaietele din Timișoara permite realizarea unei economii anuale de circa 300 000 lei.

Un aparat electronic — Integratorul de lumină — indică, în funcție de energia luminoasă absorbită, momentul optim de udare a florilor (Din „A.T.E. Journal”)

ATOMUL ȘI RECOLTELE

Solul, purtător de rod și dăcător de viață, era divinizat în legendele antice. Oamenii îl asemuau cu o zeită generoasă, îi înălțau temple, rugăcuni. Înaintînd însă pe căile cunoașterii, ei au învățat să smulgă pămîntului rod mai bogat, au reușit să dezlege din tainele lui. De-a lungul milenilor au rămas totuși neînțelese multe din fenomenele ce se petrec în organismul plantei, în solul din care își ia hrana, au rămas ascunse relațiile dintre soi și plantă. În ultimii ani abia, știința a început să aducă lumină și aici. O importanță contribuție a adus fizica nucleară, punînd la îndemîna cercetătorilor izotopi radioactivi și radiațiile nucleare.

Relațiile dintre plantă și sol

Incorporînd solului substanțe radioactive, care datorită radioactivității își semnalează mereu prezența, s-au elucidat multe aspecte nelămurite. Cu ajutorul lor s-a putut cerceta dacă solul conține în cantitate suficientă elemente nutritive necesare plantelor, cu ce viteză trec acestea în soluțiile din sol, la ce nivele se află ele în timpul dezvoltării plantelor, cum sînt asimilate diferitele substanțe de către plante. Un aspect practic important prezintă, de pildă, determinarea disponibilității de fosfați din sol. În acest scop, cercetătorul introduce în sol o soluție fosfatică marcată cu izotopul radioactiv Fosfor-32. Pe baza

schimbului de fosfor între soluție și sol se poate determina cantitatea de fosfor existentă în aceasta, cit din el rămîne neutilizat și cit la dispoziția plantelor. Tot cu ajutorul fosforului radioactiv se poate stabili cit anume din fosforul din sol a fost absorbit și asimilat de plantă. Pe această bază se poate determina apoi necesarul de îngrășăminte fosfatice la diferitele tipuri de soi și specii de plante.

În țara noastră s-au studiat unele aspecte interesante legate de comportarea fosforului în soi și plante. S-a lămurit, de pildă, eficiența foarte redusă a îngrășămintelor fosfatice în solurile brun podzolice și brun roșcate de pădure, constatîndu-se că aceste tipuri de soi exercită o foarte puternică retenție asupra fosforului. Într-o serie de experiențe pe culturi în vase de vegetație s-a studiat absorbția Fosforului-32 de către grîu și porumb, sub influența a diferite îngrășăminte cu azot și cu fosfor, în condiții variate de umiditate a solului. S-a observat că asimilarea fosforului din îngrășămintele este strîns legată de absorbția azotului, pină și în condițiile unei umidități reduse. Cu ajutorul altui procedeu, detectarea izotopului stabil al azotului (Azot 15), s-au putut determina cu multă precizie cantitățile de azot luate de plante din soi și din îngrășămintă, iar pe această bază s-au stabilit apoi epocile potrivite și metodele eficiente de aplicare a îngrășămintelor cu azot.

Cunoașterea gradului de umiditate a solului, a relației dintre apă și aerul din sol, urmărirea și măsurarea infiltrățiilor de apă în di-

tea lui etc., care influențează comportarea neutronilor. Tehnicile nucleare nu se rezumă însă numai la studiul solului. În organismele vegetale, radiațiile ionizante pot provoca modificări ale metabolismului, mutații genetice și somatice (adică fără alterarea caracterelor ereditare); radiațiile mai pot fi utilizate la păstrarea și pasteurizarea unor produse agricole, la întîrzierea maturației etc.

Măsurarea fixării în plante de orez a îngrășămintelor marcate cu radioizotop. (Din Buletinul Agenției internaționale pentru energia atomică)

o îmbinare utilă a caracterelor ereditare existente, cu altele noi, superioare.

Iradierarea materialului vegetal poate avea loc sub diferite forme: iradierea semințelor, cultivarea plantelor în soluri radioactive, creșterea plantelor în cîmpuri de iradiere în care sînt expuse radiațiilor gama, iradierea materialului vegetal recoltat etc. Rezultate interesante s-au obținut în special prin iradierea semințelor și prin creșterea plantelor în cîmpuri de iradiere. S-a constatat astfel că iradierea cu neutroni termici (incetinîți) dau efecte net superioare celor cu raze X, neutronii termici producînd efecte genetice de 2-4 ori mai mari decît orice alt tip de radiații. Astfel, au fost create cu ajutorul unor surse de Cobalt-60 puternice cîmpuri de radiații gama. Plantele cultivate în jurul sursei au fost în studiu sub observație continuă, stabilindu-se în ce fază a vegetației se produc mutațiile. S-a examinat acțiunea asupra plantelor a unor doze concentrate, prelungite sau aplicate cu intermitență. S-a observat, între altele, că iradierea pot determina în celele plantelor o rupere a cromozomilor, un fenomen foarte interesant prin efectele sale. Formele sălbatice ale unor specii de plante prezintă o mare rezistență față de boli, rezistență care nu mai există la formele cultivate. Cu cit sînt mai mari diferențele între aceste forme, este și mai greu ca ele să fie încrucișate; ele nu se opun însă la încrucișare după ruperea cromozomilor prin iradiere. Astfel au putut fi încrucișate două forme de gramină sălbatice, Egilops și Agropyron, cu două forme de grîu, rezultînd forme noi, mult mai rezistente față de boli. O altă posibilitate de obținere a mutațiilor este incorporarea în plante și semințe a unui izotop radioactiv, Fosfor-32 de pildă, în vederea iradierii interne.

Cimpuri de iradiere

Prin iradierea semințelor de grîu,

orz, ovăz, cu neutroni termici, s-au obținut linii rezistente la rugină, iar alunele de pămînt au devenit mai productive și rezistente la boli. Tot pe această cale au fost obținute un soi de muștar alb cu producție mai mare de semințe și ulei, noi varietăți de rapiță, mazăre, orz, cartofi, viță de vie, pomi fructiferi cu însușiri superioare.

Rezultate și perspective

În țara noastră se efectuează cercetări de radiogenetică la Institutul central de cercetări agricole. În cîmpuri experimentale sînt urmărite ani în șir diferite generații de plante rezultate din semințe iradiate de grîu, orz, porumb, fasole, mazăre și alte plante de cultură, realizîndu-se pe parcurs un proces de selecție. Pină în prezent au rezultat unele linii mai productive, mai precoce, rezistente la cădere și calitativ superioare la grîu și orz, linii mai productive și mai precoce la fasole. Aceste experiențe s-au extins la plantele hortivitiabile, arbuștii și pomii fructiferi, vița de vie.

Pe lingă studiul acțiunii mutagenice a dozelor relativ mari de radiații ionizante, se efectuează și cercetări privind acțiunea stimulatoră asupra creșterii și dezvoltării plantelor a unor doze mici de radiații nucleare. În experiențe cu semințe de viță de vie s-a constatat influența pozitivă a radiațiilor beta emise de Fosfor-32. Efecte de radiostimulare au fost observate și la porumbul dublu hibrid, manifestîndu-se în sporuri de recoltă, măritoașă și la creșterea și dezvoltarea boabelor. Rezultate valoroase au fost obținute la unele soiuri de soia, ale căror semințe au fost expuse la doze mici de radiații gama emise de o sursă cu Cobalt-60. Dozele

mici s-au dovedit stimulatorii, obținîndu-se un spor de recoltă de 11,7 la sută. Alte doze, de asemenea relativ mici, au determinat creșterea conținutului de ulei al semințelor.

Energia nucleară s-a dovedit utilă și în protecția plantelor și a produselor agricole, expuse atacului a numeroși dăunători, fie în cîmp, fie în depozit. Anual se folosesc, pe scară mondială, milioane de tone de substanțe chimice pentru combaterea lor. Insectele și ciupercile marfaresc însă o rezistență crescîndă față de substanțele toxice, așa încît trebuie create mereu insecticide și fungicide tot mai puternice. Unele dintre acestea însă, cu remanentă mai mare, sînt periculoase pentru sănătatea omului. Cercetătorii au făcut apel la radioizotopi, intrucît radioactivitatea lor îngăduie să fie urmărită și studiată absorbția, translocarea și modul de acțiune a acestor substanțe în plante, perisidă reziduurilor pe frunze, tulpini sau în alte organe ale plantelor.

Izotopii radioactivi s-au dovedit foarte utili și în marcarea insectelor. Astfel a putut fi studiată evoluția, deplasarea și comportarea unor insecte dăunătoare, inclusiv a celor subterane, a putut fi precizat rolul unor insecte în transmiterea virusurilor la plante, studiată acțiunea unor paraziți la animale etc.

Cercetările au demonstrat, deși largile posibilități deschise de aplicare a energiei nucleare în diferite domenii ale științei și practicii agricole. Desigur, anii ce vin vor aduce o extindere a cercetărilor, cu participarea unui număr tot mai mare de specialiști din diferite ramuri — știința solului, agrochimia, fiziologia, protecția plantelor, genetica și ameliorarea plantelor — conducînd spre sporirea producției agricole și dovedind că omul devine tot mai mult stăpîn al naturii.

Ing. Stelian STAN
candidat în științe agricole

SCRISORI CĂTRE „SCÎNTEIA”

Școala viitorilor chimiști LA GHIȘEELE SPAȚIULUI LOCATIV

Grupul școlar petrol-chimie din Craiova a fost construit în 1962. Clădirea principală are 16 săli de clasă, 4 laboratoare și două săli pentru desen. Alături se înscris simetric alte 4 construcții: două inter-nate cu 760 de locuri, cantina cu centrala termică și spălătoria, clădirea celor patru ateliere și ane-zele lor. Aici, aproape 1000 de elevi se pregătesc în meserii legate de dezvoltarea industriei petrochimice: operatori chimiști, operatori operatorii extracției, transportul și tratarea gazei și gazelor, lucrări mecanice de întreținere, sonori foraj și extracție, laboranți etc. Tot aici funcționează o școală tehnică pentru pregătirea de muncitori calificați și personal tehnic și o școală de maștri.

Cadrele didactice depun eforturi pentru a-i ajuta pe elevi să-și însușească temeinic cunoștințele profesionale. Lecțiile teoretice sînt în-

sofite de aplicații practice în laboratoare și ateliere, vizite în întreprinderi de specialitate. Mi s-a părut instructiv faptul că elevii exercită în ateliere machete de instalații, iar în laboratoare reproduse procesele pe care le vor dirija la instalațiile combina-tului chimic. Pe măsură ce con-struiesc macheta pompei de acid azotic, elevii din anul I operatori chimiști își dau seama mai bine de operațiile ce totalizează procesul tehnologic, înțeleg mai bine mod-ul de funcționare a mecanismelor și aparatelor. Cei din clasa I-a C lucrează în prezent la macheta unei instalații de sinteză a amoni-aciului. Pentru a cunoaște cit mai bine diferite mașini și instalații elevii au vizitat întreprinderea „11 Iunie” din localitate.

Gheorghe SOCOTEANU
tehnician

Noutăți la Frasin

La întreprinderea fo-
restieră Frasin, din rai-
onul Gura Humorului, se
introduc noi mașini și
utilaje cu ajutorul căro-
ra se extinde mecaniza-
rea lucrărilor de exploa-
tarea și prelucrare a lem-
nului. S-au început mon-
tarea unui nou funicular,
lung de aproape 2 km,
la gura de exploatare
Ursoaia din sectorul Șul-
picieni. Cu ajutorul lui se
va mecaniza operația de
apropiat a materialului
lemnos, operație care
aici se făcea cu alela-

ja. De asemenea, s-au
montat două noi eleva-
toare cu ajutorul cărora
peste 80 la sută din
cherestea de rășinoa-
se poate fi încălcat me-
canic. Totodată, în mai
multe puncte de exploa-
tarea s-au executat lucrări
care permit încărcatul
mechic al cherestei în
vagoane C.F.R. Meca-
nizarea încălzirii spores-
te simțitor productivi-
tatea muncii și contribuie
la obținerea de însem-
nate economice.

Pînă acum grinduirea
și transportul binalelor
de la magazie se făceau
manual. Un colectiv de
muncitori și tehnicieni au
realizat o instalație cu
ajutorul căreia grindui-
rea și transportul binale-
lor se execută mecanizat.
Calitatea operației e mai
bună, iar consumul de
grind se micșorează cu
25 la sută.

Ion BODNAR
contabil
la I.F. Frasin

Din viteza mașinii

Eram de serviciu la sediul mili-
ției regionale. Seara, țirziu, am
fost înștiințat telefonic că pe
șoseaua Tg. Mureș—Reghin o ma-
șină lovisc un cetățean și trecuse
mai departe fără să oprească. Cum
s-au petrecut lucrurile? Încercînd
dispozițiile privind folosirea auto-
vehiculelor serviciilor de salvare,
șoferul Emil Avram a plecat cu
autosenitara punctului de salvare
Bilbor să facă o plimbare la Tg.
Mureș. Din cauza băuturii consu-
mate, la întoarcerea către Bilbor
șoferul aproape că nu mai era în
stare să stăpînească volanul, iar
pasagerul său, un medic, îl în-
demna să-i „dea bice”. Urmareea?
Trecînd în viteză și pe două că-
rări prin comuna Singiorgiu de
Mureș, autosalvarea a lovit pe ceta-
țeanul Petru Petrușan, proiectin-
dindu-l pe caldarîm. Și, fără să se
uite în urmă, a minat mai de-
parte. Victima a rămas în mijlocul
șoselei. Abia după o jumătate de
oră, cînd împlințarea a făcut să
treacă pe acolo un autoturism, ac-
cidentatul a fost transportat la
clinica de urgență din Tg. Mureș,
unde i s-au dat îngrijirile necesare.
Miliția raională Toplița a
găsit autovehiculul care provocase
accidentul — se afla răsturnat la
kilometrul 1 pe șoseaua Toplița-
Bilbor. Șoferul și medicul îl lăsa-
seră acolo și se duseseră acasă, de
parcă nu se întimplase nimic.
Fapta lor a fost nu numai o do-
vadă de lăstărie, ci și o gravă abate-
re de la îndatoririle profesionale.
Oamenii care au datorat să facă
totul pentru salvarea celor bolnavi
sau accidentați provocă un acci-
dent și fug ca să li se piardă urma.
Firesc ar fi fost să încere să-și
răscumpere grava greșală, oprînd
și dînd primul ajutor accidentatului.
Ar fi însemnat că, pierzînd
controlul volanului, le-a rămas
tutuji simțur elementar al cinstei
și omiei. Dar n-a fost așa. Cei
care au aflat această faptă și-au
exprimat dezaprobarea.

Ioan JELERIU
lt. maior,
Direcția miliției regionale Mureș-
Autonomă Maghiară

CĂRȚI SOLICITATE

De mai multă vreme intenționez să mă apuc de albinărit. Înainte de a pro-
cura stupii, aș fi dorit să
aflu cite ceva din tainele
acestei insecte. Am căutat
la librărie din Abrud, apoi la cele de la
Cimpeni dacă nu cumva
există vreo carte despre
creșterea albinelor. Peste tot

mi s-a spus că nu sînt.
De aceea am găsit cu cale
să vă adresez dv. rugămîn-
ta de a mă îndruma cum
să fac rost de o carte a stu-
parului.

Petru FLORIAN
muncitor
Abrud

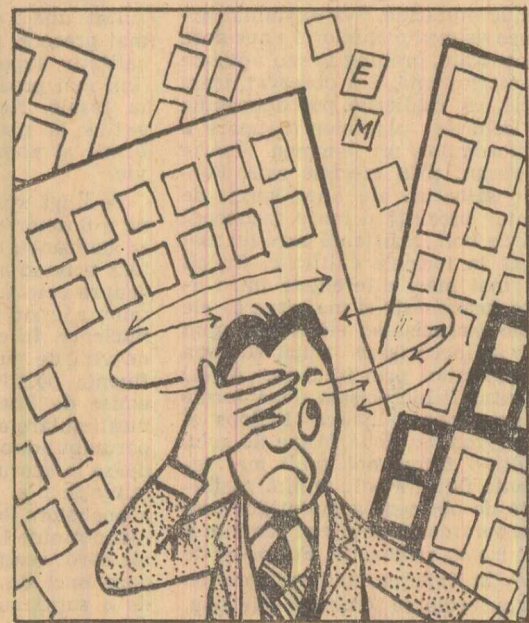
Scrisoarea de mai sus a
fost trimisă librăriei „Car-
tea prin poșta” din Bucu-
rești. Iată și răspunsul:
„Lucrarea cerută de citi-
torul Petru Florian s-a
epuzat de mult. De altfel,
în depozitele librăriei noas-
tre au ajuns puține exem-
plare. Sotocim că ar fi util
că Editura agrar-silvică să
editeze cărți despre creș-
terea albinelor și iepurilor de
casă, întrucît sînt foarte
mulți cetățeni care le soli-
cită”.

Un prieten al meu s-a mutat re-
cent în cartierul Balta Albă. De-
unăzi, mi-am zis: să-i văd și eu casa.
Am pornit într-acolo. Că e departe
de centru, nu-i nimic. Nu-i nimic,
firește, cînd există mijloace de lo-
comoție bune. Într-acolo te duce
autobuzul 31 sau 34, pînă se în-
filtește cu tramvaiul 23 sau 24. Au-
tobuzul nu-l aștepti prea mult. Dar
tramvaiul 24 vine cam din jumătate
în jumătate de oră. Mergi cu mer-
gi în jurul cartierului cu blocuri
nou-noute unele cu fatada neter-
minată încă. Cum să nimeresc eu
la blocul M2-A-B (formula alge-
brică în toată regula), în care s-a
mutat prietenul meu? Întreb din om
în om: unul mă îndreaptă spre
aceia din stînga, altul spre
aceia din dreapta și eu umblu și
umblu. Cum să nimeresc, cînd pe
nici un bloc nu scrie nici „M”, nici
„N”, nici „R”? Nici o literă. De ce
n-o fi existînd o schemă — mă în-
treb eu — care să te îndrepte, de
la bun început, cînd intri în cartier?
Noroc că e ziua, că e lumină afară.
Aud că seara nu arde nici un bec,
că oamenii bîlbîie prin întineric.
Cum or fi ajungînd acasă la ei lo-

„Cum să nimeresti adresa?”

catarii, vreun cunoscut sau un me-
dic chemat de urgență?
Și mai e ceva: porțiunea astal-
tă pe care se merge este stră-
bătută tot timpul de camioane. Ca
să te feresti din calea lor, trebuie
s-o iei la dreapta sau la stînga,
cînd nu este — deocamdată — de-
cît teren desfundat. Și ce trîcă te
cuprînde cînd vezi camionul ven-
tînd în șoană, și tu trebuie să fugi
și să te ațunzi în noroi.
După aproape o oră am ajuns la
blocul pe care-l căutam. Frumos
apartament în care locuiește prie-
tenul meu, nimic de spus. Și deși a
fi vrut să stîm mai mult de vorbă,
am plecat din piatră sfeluită, obiecte
din bronz și fier. Cele mai multe din
aceste obiecte au fost scoase la iveală
de către colectivul nostru de cercetări,
care au făcut sondajul la podul ce trece
peste Valea Fizeșului, la Ceaba, Taga
etc. Este bogat și materialul din pe-
riodă solavagică. Unele obiecte —
cărămizi, pietre de pavă, bucați de
conduite de apă — poartă inscrip-
ții unei unități militare romane, care își
avea sediul în aceste locuri. Ele au
fost găsite printre ruinele fostului ca-
stru roman. Cel mai valoros document
este o diplomă militară, datînd din 2
iulie 133 e.n., care vorbește de faptul
că împărăria Daciei, în cele trei pro-
vincii, a avut loc înainte de această
dată.

Constanța VASILIU
pensionară

Elvira MUNTEANU
muzeograf

Zilele trecute m-am dus din
nou — nu mai știu a cita oară —
la Spațiul locativ al raionului Le-
nin. Voiam să aflu dacă a fost re-
zolvată cererea pe care am depu-
s-o de două luni și jumătate. A
fost încă un drum făcut degeaba.
De ce oare se rezolvă atât de greu
cererea mea? E ceva atât de com-
plicat, care cere mult timp? Nu.
Am solicitat, în baza dreptului le-
gal, dovada cu acte, viza de intrare
în locuința unde m-am mutat.
Oricine, chiar și tovarășii de la
spațiul locativ, trebuie să fie de
acord cu funcționarii operativi,
competenți și cu simțul răspunde-
rii pot rezolva astfel de cereri în
cel mult două săptămîni. De ce
aici nici în 10 săptămîni nu se re-
zolvă?

În urma propriilor constatări și
a discuțiilor cu alți cetățeni, am
ajuns la concluzia că activitatea
acestui serviciu al spațiului popu-
lar este defectuos organizată, că
unii funcționari trăgănează rezol-
varea cererilor, chiar atunci
cînd le-ar putea rezolva în câteva
zile. Pe ce mă bîzui cînd spun a-
ceste lucruri? Nu știu ce se pe-
trece dîncolo de obloanele de scin-
dură ale celor 4 ghișee din holul
cîntărit din str. Izvor nr. 23. E și
greu de aflat, pentru că atunci
cînd ajungi în fața ghișeului, îm-
pîns de cel din spate, nu-ți mai
arde să încerci a ghici din ochi
cum se lucrează în birouri. Dar
știu bine, ca și toți ceilalți care vin
cu treburi aici, cum se desfășoară
lucrul de contact (și prima și a
zecea la fel) a cetățeanului cu
funcționarii din spatele oblonului.
Cetățeni încep să se adune în hol
de pe la orele 6.30—7. Cel care
„are experiență”, cîștigă în urma
deselor peregrinări pe aici, vine
primul și începe să întocmească o
listă (asta la trei ghișee). La ghi-
șeul registraturii, de pildă, pînă
la ora 8.30, cînd funcționara saltă
oblonul, lista cuprinde 30—40 de
nume. Încep discuții și tălăzuri,

Constantin TRENTA
funcționar

Zgomotele în uzină

La noi, în uzina de tractoare,
s-au făcut modernizări și mecani-
zări de foarte mare importanță.
Dar nu se poate face ceva pentru
atenuarea zgomotelor produse de
cărucioarele cu care se transportă
șpanul. Toată ziua aceste cărucioa-
re trec pe drumurile intersecționale
ale uzinei și hodogoresc pe cubu-
rile de piatră atît de tare, încît
uneori ești nevoit să întrerupi lu-
crul și să-ți astupi urechile. Cei care
ar trebui să ia măsuri pentru re-
ducerea zgomotului — tovarășii
Gheorghe Ciocă, șeful serviciului
transporturi uzinale, și ing. Nico-
lae Costache, mecanic-șef al uzinei
— nu se prea grăbesc.

Să fie oare aceasta o problemă
atît de grea? Nu. Prin acoperirea
cu benzi de cauciuc a roților de la
cărucioare, zgomotul poate fi com-
plet înlăturat. Micșorarea zgomote-
lor este acum o problemă acută și
credem că va fi în scurt timp
rezolvată.

Octavian LUPȘE
regl. Uzinele de Tractoare-
Brosov

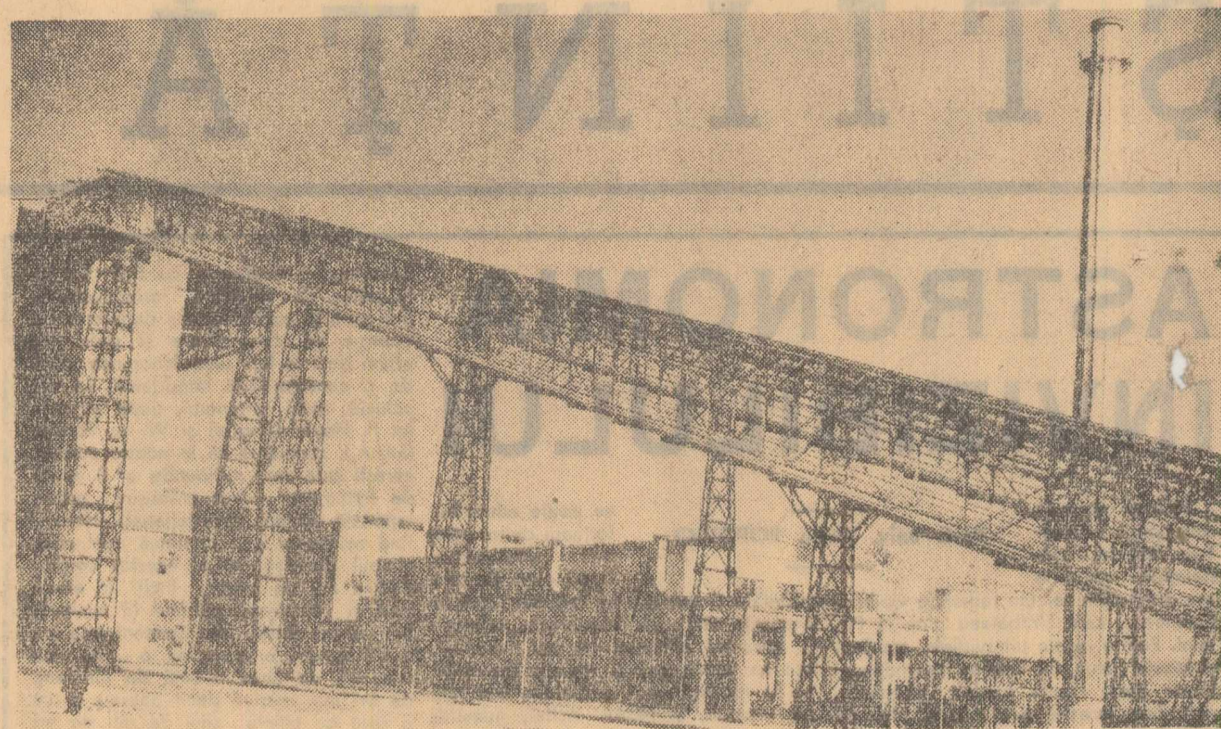
CĂLĂTORIE ÎN TIMP

Înfințat în 1950, pe baza unor ma-
teriale adunate de către colecționari,
muzeul raional din Gherla se îmbogă-
țește în fiecare an cu obiecte și docu-
mente de valoare. Ele oglîndesc de-
zvoltarea societății omenești în cuprin-
sul raionului nostru de-a lungul celor
cinci orinduri sociale. Despre viața
omului primitiv vorbesc numeroase
fragmente din silex, unelte de piatră
cioplită, topoare, dălii, răzătoare,
unelte din piatră sfeluită, obiecte din
bronz și fier. Cele mai multe din
aceste obiecte au fost scoase la iveală
de către colectivul nostru de cercetări,
care au făcut sondajul la podul ce trece
peste Valea Fizeșului, la Ceaba, Taga
etc. Este bogat și materialul din pe-
riodă solavagică. Unele obiecte —
cărămizi, pietre de pavă, bucați de
conduite de apă — poartă inscrip-
ții unei unități militare romane, care își
avea sediul în aceste locuri. Ele au
fost găsite printre ruinele fostului ca-
stru roman. Cel mai valoros document
este o diplomă militară, datînd din 2
iulie 133 e.n., care vorbește de faptul
că împărăria Daciei, în cele trei pro-
vincii, a avut loc înainte de această
dată.

Tablouri, machete, obiecte de uz
casnic, unelte, arme de tot soiul reu-
șesc să dea imaginea vieții din timpul
feudalismului. Cîteva tablouri înfășe-
ază aspecte din lupta jărânnimii împotri-
va feodalilor: victoria răsculaților de
la Bobolna, martiriul lui Gh. Doja și
altele. Avem în muzeu și documente
care vorbesc despre atitudinea și par-
ticiparea unor locuitori din Gherla la
revoluția de la 1848.

Alte săli ale muzeului prezintă ma-
teriale despre starea economică și so-
cial-culturală a populației acestor locuri
în timpul capitalismului, oglîndesc reu-
șirile obținute în raionul nostru în
anii construcției socialiste. Contribuind
la răspîndirea și aprofundarea cunoș-
tințelor de cultură generală, muzeul
din Gherla este vizitat de numeroși
oameni ai muncii.

Elvira MUNTEANU
muzeograf

În prima decadă a lunii martie, colectivul Uzinei de produse sodice din Govora a produs peste plan 1114 tone sodă calcinată, 212 tone sodă caustică și 60 tone silicai de sodiu. În fotografie: Instalația de încălzire automată a cuploarelor

ÎN MUNȚII ȘI PĂDURILE BIHORENE

Crișana, cu relieful ei variat și în-
teressant, atrage în fiecare an mulți
vizitatori și turiști. Cea mai mare a-
tracție o oferă partea muntoasă a
regiunii, bogată în peșteri, defileuri
și fenomene carstice, considerate
monumente ale naturii.

Platoul Padiș viitor parc național

În partea de sud-est a Crișanei,
ocupată de munții Bihorulul, Zăran-
dulul și Pădurii Craiului, un loc de
o sălbătică frumusețe îl constituie
platoul carstic Padiș, care are o su-
prfație de 36 kmp. Ceaștia Pono-
rului, complex carstic format din trei
doline (adîncituri în formă de pilni)
închise în pereți stîncoși, aflate în-
tr-o adîncă depresiune și în ambian-
ța unei liniștite păduri seculare,
constituie cel mai remarcabil fenomen
carstic din țara noastră. Semni-
ficativ este că portalul „cețării”
are o înălțime de 765 m. Apa subter-
ană a săpat aici galerii foarte
largi, împodobite cu splendide
formații stalagmitice și stalactitice.

Cercetînd aceste locuri, marea
noastră naturalistă Emil Racoviță,
întemeietorul primului institut speo-
logic din lume, făcea aprecierea că,
„prin părțile lor cele mai adînci,
dolinele sînt legate laolaltă de o imen-
să cavernă — albia unui riu subte-
ran — fiind adevărate minuni care
pot fi comparate cu celebrele doline
de la Sant Canzian (Italia). Aceste
fenomene subterane se află în mil-
locul unui decor deosebit de pito-
resc și adesea marelui. Imense masi-
ve înălțate de coniere și de țagi
altemăzute cu vaste pășuni de culori
deschise...”

O dată cu explorarea, începută în
anul 1949 a rîului subteran al cetă-
ții Ponorului, în aceste locuri au fost
descoperite mai multe caverne de
apă subterană, cum sînt cele de la
peștera Neagră, peștera Gemănică și
peștera Ponorului de la Căpăt. La
cețările Ponorului se înfiltează, în-
tr-un singur punct, două cursuri
subterane și un torrent de suprafață
care, strîngînd laolaltă apele platou-
lui, cu reușit să creze un mare
monument al naturii. Aici Academia
R. P. Romîne a înstituit o rezervație
naturală și acum se studiază pro-
iectul unui viitor parc național.

Cutejerind partea muntoasă a re-
giunii Crișana, înfiltează numeroase
fenomene carstice și în bazinele Cri-
șului Negru și Repede. În bazinul
Crișului Negru, situat pe versantul
apusean al Bihoriei, se află pește-
rea cu dezvoltare orizontală de pe
valea Sighiștelului. Pe o distanță re-
dusă înfiltești vreo 30 de peșteri,
fără care peștera de la Magura și
peștera de la Gorbășca, cu impuna-
torul ei lac subteran.

În partea de nord-est a acestor
locuri minunate se află defileul Cri-
șului Repede, care adăpostește Peș-
tera cu Apă de la Vadul Crișului.
Aici, încante de a părăsi pentru tot-
deauna zona montană, Crișul Re-
pede spîntecă un platou carstic între
Suncuiș și Vadul Crișului, formînd
niște chei cu pereți abrupti, de un
minunat pitoresc. Platoul carstic de
la Pădurea Craiului cuprinde, în a-
fară de Peștera cu Apă de la Vadul
Crișului, și alte peșteri care, fi-
nînd situate în apropierea șoselei
naționale și a căii ferate Oradea-
Cluj, sînt vizitate de un mare număr
de turiști din țară și de peste hotare.

Fauna — o mare bogăție a regiunii

Munții Apuseni, pădurile din bazi-
nul Văii Finis, Marghitei, precum și
cele de la Tinca și Chișineu Criș
„ascund” o faună de o varietate
rară. De la cerbi carpațini și cerbi
lopătari, urși, mistreți, dropii, rîși,
pînă la iepuri și fazani, renumita
faună bihoreană crește și se în-
mulțește în rezervațiile acestor fa-
lice păduri.

În regiune există o veche tradiție
privind fauna cinegetică. Cine n-a
cauzat de vîntoșii de mistreți orga-
nizate în pădurile de țag și stejle
de la Marghita, de vîntoșii de
cerbi din pădurile de la Tinca sau
de fazani și iepuri de la Chișineu
Criș? Fondurile de vîntoșie ale re-
giunii sînt gospodărite rațional. Pă-

Cerb carpațin „recolat” în pădu-
rea Goruniște

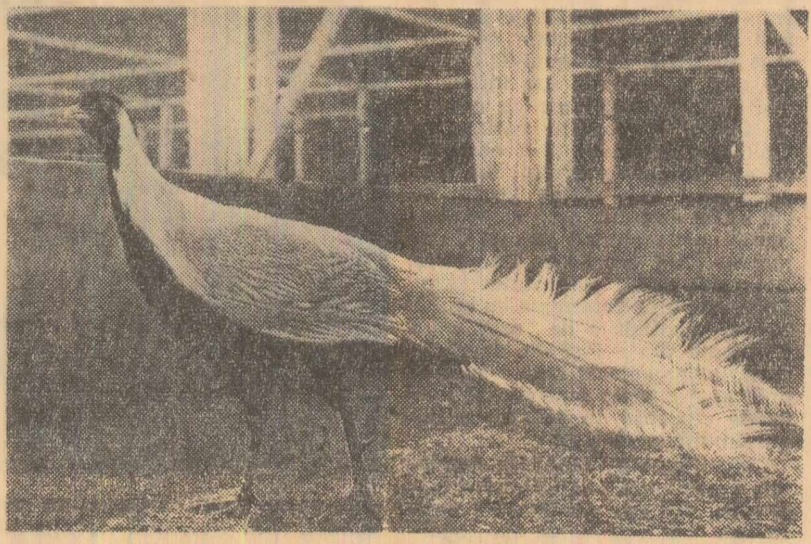
durile de la Socodor, Somoș și
Adea sînt destinate vîntului mic:
țazanul și iepurele. În pădurile Fa-
gul Balc, Hăgășca și Goruniște se vî-
nează mistreți și cerbi carpațini,
pentru ale căror trolee se deplasea-
ză special vîntoșii din diferite țări.
În rezervația de la Goruniște, un
cerb carpațin cu un troleu în greutate de
peste 13 kg — un adevărat record.
La expoziția internațională de la Flo-
ranța, care a avut loc anul trecut,
regiunea Crișana a expus patru tro-
lee — trei de mistreți și unul de că-
prior — care au fost distins cu trei
medalii de aur și una de argint.

Păstrăvăriile din munți

Crișana posedă și o vastă rețea de
fonduri piscicole în apele de munte.
Întreprinderile forestiere din regiu-
re se preocupă intens de dezvoltarea
pisciculturii în apele montane.
La Vascău și Finis-Huta au fost
amenajate două păstrăvări, cu o
capacitate de producție de 6000 kg
păstrăvi anual. La Stîna de Vale și
Sebiș Moneasa au fost amenajate
păstrăvări avînd o capacitate de
50000 puiști anual; cu ei sînt
populate fondurile piscicole din re-
giune, inclusiv cele date în folo-
sînță filialelor de vîntoșerie.

Pe meleagurile din „Țara Crișu-
rilor” întîlniți în zilele de odihnă,
pe malurile rîurilor sau pe cărările
din păduri, oameni ai muncii care-și
petrec timpul liber în mijlocul na-
turii, practicînd pescuitul sportiv
sau vîntoșaria. Aceste distracții le
oferă mari satisfacții.

H. GROSU
coresp. „Scînteii”

În crescătoria de la Chișineu Criș

IMPERATIVUL CALIFICĂRII

(Urmare din pag. I-a)

asigurarea funcționării normale și
cu înalt randament a unor ringuri,
războaie de țesut și a altor mașini
instalate în secțiile fabricii noastre.
Pentru ca această situație să nu se
repete și la noua secție de finisaj
— aflată în prezent în curs de con-
strucție — comitetul de partid a
propus conducerii tehnico-adminis-
trative să se ocupe din timp de pre-
gătirea muncitorilor finisieri. Aceș-
tia vor fi specializați în diferite în-
treprinderi cu profil asemănător din
țară.

Trăgînd învățăminte din neajun-
surile semnalate, comitetul de partid
va controla permanent cum func-
ționează cursurile de calificare și de
ridicare a calificării muncitorilor.
Vom sprijini conducerea uzinei și
vom îndruma comitetul sindicatului
să inițieze și alte acțiuni care să
contribuie la însușirea temeinică a
meseriei — îndeosebi schimburi de
experiență și conferințe tehnice or-
ganizate la locurile de muncă”.

Ing. TRAIAN BONDAR, șeful sec-
ției filatură: „Despre îmbunătățirea
activității de ridicare a calificării în
uzina noastră s-ar mai putea spune
multe. Cred că ceea ce e esențial a
fost subliniat aici. Aș vrea să mă
refer la alte probleme care fac ob-
iectul discuției noastre. E adevă-
rat, în primele două luni ale acestui
an, indicii de utilizare a mașinilor
de filat au crescut simțitor. Măsu-
rările aplicate au dat rezultate. Dar
nu putem afirma că au fost epu-
zate rezervele de care dispunem în
acest domeniu. Putem ridica și mai
mult fundamentul mașinilor. Din
datele pe care le avem rețese că,
în ultimele luni, s-au înregistrat zil-
nic 60000—70000 de fuse/oră staciona-
re. Dacă facem un calcul, vedem
că se pierde astfel o capacitate de
producție de 1200—1400 kg de fire
pe zi. Cea mai mare parte a staciona-
rărilor se datorează defectiunilor me-
canice intervenite în funcționarea
utilajelor. Ungerea ringurilor, car-
delor și celorlalte utilaje nu se face
la timp, iar reviziile și reparațiile
planificate se prelungesc cu 10—15
ore față de grafice. O asemenea si-
tuație nu poate să mai dăinuie și
tocmai de aceea sotocim că servi-
ciul mecanic-șef ar trebui să orga-
nizeze mai bine lucrările de repara-
ții”.

Ing. OVIDIU LUNGU, șeful ser-
vicei uzinei mecanic-sef: „E adevărat
că, în dese cazuri, timpul de stacionare
a utilajelor de la filatură și de la
țesătorie pentru reparații este mai
mare decît cel prevăzută în grafice.
Noi am analizat în ultima vreme
această problemă și, cu sprijinul
conducerii uzinei, am luat măsuri
pentru întărirea echipelor de lucra-
turi cu muncitori calificați. Rămîne
încă nerezolvată problema procură-
rii diferitelor piese de schimb de
mare uzură. Unele uzine construc-
toare de utilaje pentru industria
textilă („Unirea”-Cluj, „Metalurgi-
ca”-Sibiu ș.a.) nu-sî respectă obli-
gațiile pe care le au de a produce
piese de schimb pentru utilajele li-
vrate. Sintem nevoiți să confecțio-
năm anumite piese în atelierul no-
stru, bineînțeles în condiții tehnice
inferioare. Aceasta constituie una
din cauzele pentru care pierdem
mult timp pînă la repunerea în
funcțiune a mașinilor care au dife-
ritele piese uzate”.

Ing. EMANOIL RUJEA, șeful sec-
torului țesătorie: „Aș vrea să adaug
ceva care mi se pare important. E
bine știut că în întreprinderile tex-
tile o influență hotărîtoare asupra
unei funcționări a utilajelor „are
menținerea în halele de fabricație a
unei umidități și temperaturi con-
stante. Or, în secția noastră nici
pînă acum nu sînt gata noile instala-
ții de condiționare a aerului. Lu-
crîndu-se în asemenea condiții, nu-i
de mirare că numărul opririlor la
mașini, din cauza rușerii firelor,
este ridicat. Asta înseamnă timp
neproductiv, pierderi de producție.
Iată de ce problema grăbirii pune-
rii în funcțiune a instalațiilor de
condiționare a aerului ar trebui să
stea mai mult în atenția conducerii
uzinei noastre și a întreprinderii
„Metalul Roșu” din Cluj, care li-
vrea și montează aparatura necesară”.

Din discuții a reieșit că în fiecare
secție există mari posibilități și re-
zerve interne care, puse în valoare,
ar contribui la folosirea mai bună
a „zestrei” tehnice a uzinei. Sînt în
puterea colectivului de muncitori,
tehnicieni și ingineri de aici să ob-
țină la noile mașini și utilaje o pro-
ducție sporită de fire și țesături de
bună calitate.

Semnarea unui acord comercial și a unui acord de plăți între Republica Populară Romină și Republica Algeriană Democratică și Populară

Cu ocazia vizitei în R. P. Romină a ministrului energiei și industriei al Republicii Algeriene Democratice și Populare, Bachir Boumazza, s-au purtat convorbiri privind dezvoltarea relațiilor economice între cele două țări.

Republica Algeriană Democratică și Populară. La 15 martie, acordurile menționate au fost semnate din partea romină de către Mihail Petri, ministrul comerțului exterior, iar din partea algeriană de către Bachir Boumazza, ministrul energiei și industriei.

INFORMAȚII

PLECAREA AMBASADORULUI MARI BRITANII

Luni seara a părăsit țara noastră J. D. Murray, C.M.G., ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al Marii Britanii în Republica Populară Romină.

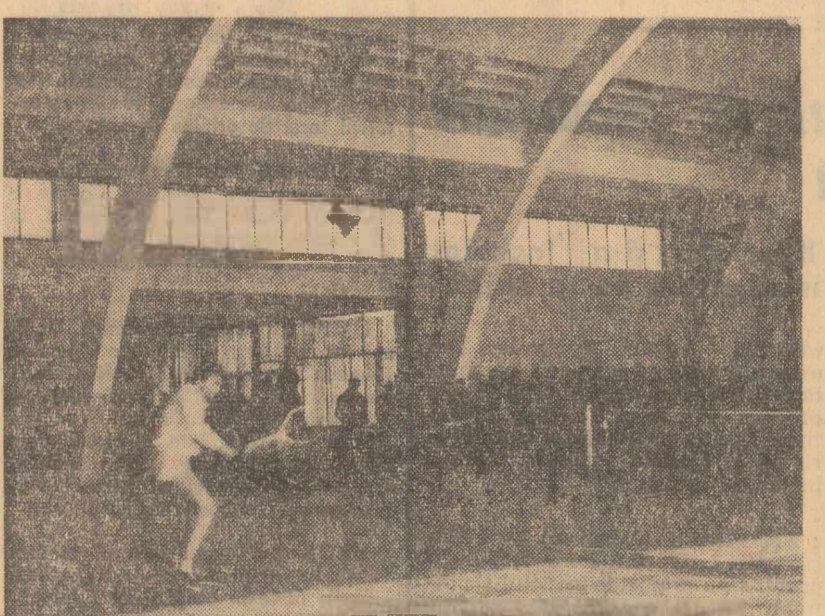
La plecarea, în Gara de Nord, J. D. Murray, C.M.G., a fost salutat de Dionisie Ionescu, ambasador, directorul Protocolului din Ministerul Afacerilor Externe.

Au fost de față șefii unor misiuni diplomatice acreditate la București, membrii Ambasadei Marii Britanii și alții membri ai Corpului Diplomatic.

PRIMIRE LA MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

La 15 martie a. c. ministrul afacerilor externe, Corneliu Mănescu, a primit în audiență pe Josef Vince, ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Populare Ungare la București, în legătură cu apropiata prezentare a scrisorilor sale de acreditare.

SPORT

Fază dintr-un recent meci de tenis disputat în sala de sport a uzinelor „Industria Sime” din Cimpia Turzii

FOTBAL Ecouri la etapa a XIV-a

O dată cu primele jocuri de campionat din anul 1965 a reînscut și pasiunea sportivă. Rareori la început de an competițional s-a înregistrat o aglomerație a tribunelor stadioanelor deopotrivă în Capitală și în provincie.

„BARIERA” PE CALE DE DISPARIȚIE

Prima constatare pozitivă de pe urma disputării etapei a XIV-a este aceea că multe echipe s-au comportat în plenitudinea forțelor fizice, având capacitate de rezistență pentru întregul parcurs al jocului.

O GREȘALA PERSISTA

Și încă una de prim ordin: lipsa de eficacitate, de precizie și de promptitudine în finalizare. 10 goluri este o cifră foarte mică pentru șapte jocuri.

me etapă a returului campionatului s-au jucat în acest capitol unii dintre jucătorii cei mai tehnici din echipele noastre frunțate. În partida cu Știința Craiova, Constantin a ratat înscrierea golului de la numai doi metri; la Oradea, Ene Ilie n-a nimerit poarta de la 4-5 m; la Iași, Ion Ionescu a greșit într-o poziție foarte favorabilă, ca să nu mai vorbim de Năsturescu. Acesta, bine deschis de Dumitriu Ilie, a intrat singur în careu, l-a driblat și pe portarul Constantinescu, pentru ca apoi, necontrolând bine mingea, s-o scape în aut de poartă.

SCENE NEDORITE

Fără să fie o caracteristică a etapei inaugurale a returului campionatului, prezența nervilor și actele de nesportivitate s-au făcut totuși simțite. În campionatul punctele au o importanță deosebită, dar modul cum se obțin aceste puncte nu ne poate lăsa indiferenți.

Desigur că o mai lemeinică muncă de educație în cadrul secțiilor de fotbal ar scuti spectatorii de asemenea scene nedorite.

Dan OLTEANU

DIN SPORTUL INTERNAȚIONAL

După desfășurarea a 6 runde, în turneul internațional de șah de la Belgrad conduce Ljiljak cu 4,5 (1) puncte, urmat de Elisabeta Polihroniade cu 4 puncte, Hemskerk 3 puncte și două partide întrerupte. În runda a 5-a Polihroniade a câștigat la Bilek, iar în runda a 6-a a remizat cu Pihali. Cealaltă jucătoare romină, Margareta Teodorescu, a făcut remiză cu Katia Ivanovic și totalizează 2,5 puncte, având o partidă întreruptă în avantaj la Vuja-novic.

Victoria a revenit polonezului Andrei Bacleda, care a obținut în cele două manșe timpul de 124'34/100. C. Tabăras (R.P.R.) s-a clasat pe locul 9 cu 130'58/100. Mfine are loc proba de slalom uriaș.

În urma unei anchete sportive, inițiată după încheierea campionatului mondial de hochei pe gheață în rândul ziaristilor, operatorilor de televiziune și crainicilor de radio prezenți la Tampere, au fost desemnați cei mai buni 6 jucători ai competiției: Ragulin, C. Loktev, Al. Almetov (din echipa U.R.S.S.), V. Dzurilla, Fr. Tikal și J. Jirik (din echipa R. S. Cehoslovacie). O cupă a fost atribuită echipei Finlandei, pentru cea mai disciplinată formație.

Suedezul Wiking a primit distincția de „cel mai bun arbitru al campionatului”.

Plecarea delegației Partidului Socialist Italian al Unității Proletare

Luni dimineața a părăsit Capitala delegația Partidului Socialist Italian al Unității Proletare, condusă de tovarășul Tullio Vechetti, secretar general al P.S.I.U.P., care, la invitația C.C. al P.M.R., a făcut o vizită în țara noastră. Din delegație au făcut parte Alessandro Menchinelli, membru al Direcțiunii, șeful secției organizatorice, Adelfo Albarello, secretar, membru al Consiliului Național, și Giuseppe Tagliacucchi, membru al Consiliului Național, șeful secției relațiilor externe.

La aeroportul Băneasa delegația a fost condusă de tovarășii Chivu Stoica, membru al Biroului Politic, secretar al C.C. al P.M.R., Ghizela Vass, Ion Iliescu, șefi de secție la C.C. al P.M.R., și de activiști de partid. (Agerpres)

Prof. ing. DIMITRIE LEONIDA

La 14 martie a.c. a încetat din viață prof. ing. Dimitrie Leonida, unul din reprezentanții de frunte ai tehnicii românești. Născut la Fălticeni, la 23 mai 1883, Dimitrie Leonida urmează liceul la București și apoi cursurile universitare, ca bursier, la Școala politehnică din Berlin. Încă de la absolvire, în 1908, atrage atenția cercurilor ingineresti printr-o strălucită lucrare de diplomă.

importante lucrări. Abia în anii regimului democrat-popular, prin construcția hidrocentralei „V. I. Lenin” de la Bicaz, prof. ing. D. Leonida și-a putut vedea încununată de succes lupta de peste 40 de ani. În ultima perioadă a vieții sale a adus o contribuție însemnată la amenajarea și folosirea rațională a apelor țării.

Reintors în țară, ocupă diferite funcții de răspundere, printre care și pe aceea de director tehnic al Societății generale de gaz și electricitate. În anul 1924 devine profesor la Școala politehnică din Timișoara și ulterior la Politehnică din București. După 1944, lucrează în calitate de consilier la C.F.R., Institutul de studii și proiectări energetice și ca membru în Comitetul de Stat al Apelor.

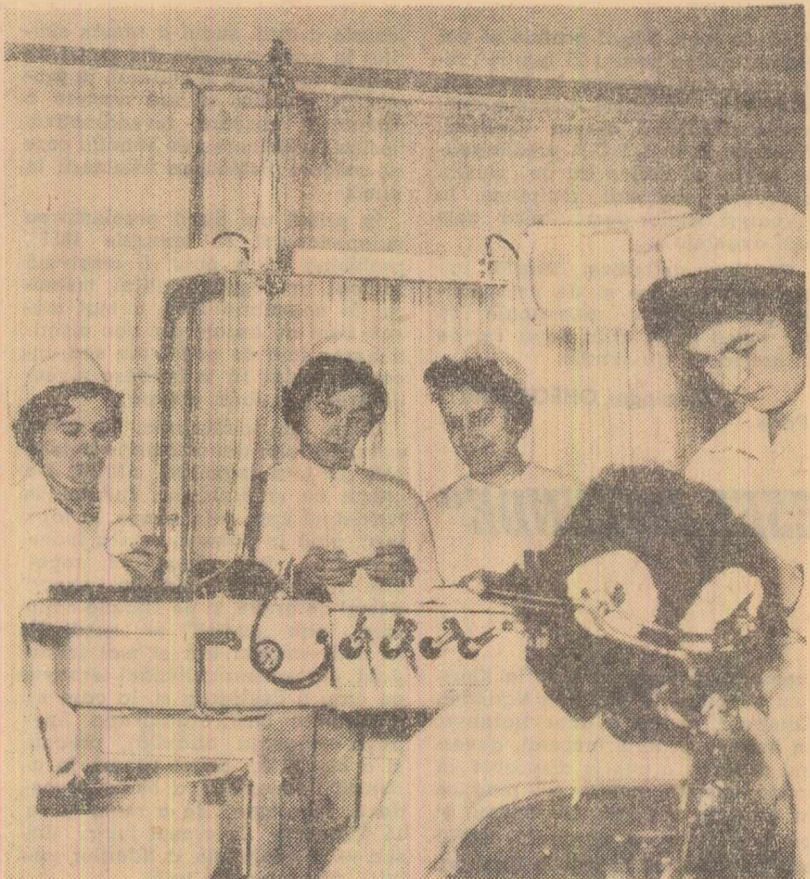
Prof. ing. D. Leonida a desfășurat o activitate prodigioasă și pe tărîmul pregătirii de cadre tehnice. De-a lungul unei bogate cariere didactice, el a instruit numeroase promoții de ingineri, maștrii și lucrători. În urmă cu o jumătate de veac, fără sprijin oficial, a înființat și a condus Școala de electricieni și mecanici pe care absolviți-o mii de elevi muncitori. Prof. ing. D. Leonida a desfășurat o largă activitate de răspundere a cunoștințelor științifice, înființând, împreună cu elevii săi, Muzeul tehnic, oglindă a dezvoltării tehnicii românești.

Întreaga viață a profesorului și inginerului Dimitrie Leonida, muncă sa pasionată pe tărîmul dezvoltării tehnicii, al formării de specialiști în domeniul energetic, al răspîndirii cunoștințelor științifice a fost pătrunsă de un cald patriotism, de dorința vie de a sluji patria și poporul.

Pentru contribuția adusă la electrificarea țării, pentru bogata și îndelungată sa activitate inginerescă și pedagogică, prof. ing. D. Leonida a fost decorat cu înalte ordine și medalii ale R. P. Romine. Prin moartea prof. ing. D. Leonida țara noastră pierde pe unul din cei mai valoroși ingineri.

Ministerul Minelor și Energiei Electrice	Ministerul Învățămîntului
Comitetul de Stat al Apelor	Consiliul Național al Inginerilor și Tehnicienilor
*	
Sierul cu corpul neînsoțit al defunctului a fost depus la Muzeul tehnic din Parcul Libertății. Accesul publicului va fi permis în zilele de 16 martie, între orele 11-17 și 17 martie între orele 10-12.30.	Mitingul de doliu va avea loc miercuri, 17 martie, orele 13, la Muzeul tehnic, după care va avea loc înmormarea la Cimitirul Bellu.

Cursuri de instruire a stomatologilor

La Centrul metodologic al Capitalului au început de curând noi cursuri de instruire a cadrelor medicale. Una dintr-aceste cursuri este cea de instruire a stomatologilor. În același timp în cadrul centrului au fost elaborate o serie de îndrumări metodologice privind organizarea cabinetului stomatologic, a unui serviciu stomatologic complex, asigurarea asistenței de urgență etc.

În fotografie: Intr-un cabinet al centrului metodologic de stomatologie. Medicii care participă la cursurile de instruire li se prezintă un caz mai deosebit. Foto: M. Cioe

RĂSFIND PRESA STRĂINĂ

ALIANȚA ATLANTICĂ DIVIZATĂ ÎN PRINCIPALELE PROBLEME

Sub titlul de mai sus, ziarul „NEW YORK TIMES” publică un ciclu de articole ale cunoscutului comentator James Reston, consacrate relațiilor interoccidentale. În primul din aceste articole autorul arată:

„Alianța occidentală se găsește acum într-o criză profundă. Ea este divizată cu privire la China, Vietnam, Germania, Africa și politica nucleară, politica economică, politica monetară — cu alte cuvinte cu privire la aproape toate pro-

The New York Times

blemele majore ale politicii mondiale de astăzi. Alianța este depășită și dezechilibrată. Ea este prea mult orientată spre partea militară pentru a putea trata noile probleme pe tărîm politic, economic și social care sînt la ordinea zilei; atenția ei este prea mult îndreptată spre Atlantic pentru a se putea ocupa de crizele ce se dezvoltă la est de Canalul de Suez.

Deși aliații au înaintat abia atît cît să ajungă în apele adînci, pe bord se și aud murmur de revoltă. În prezent, în Europa occidentală se vorbește despre independență și în Statele Unite despre neizolaționism, mai mult decît oricînd de la formarea alianței. Chiar și o publicație atît de prorusă cum este revista „Economist” din Londra pune principala răspundere pe seama confuziei care domnește la Washington.

Răspunsul Washingtonului la aceasta este că ori de cîte ori încercăm să ia conducerea în privința formării unei forțe nucleare internaționale atlantice, Europa se revoltă; cînd el își adaptează planurile la o asemenea forță, cel puțin o parte din Europa se plînge de ingerința americană; cînd Washingtonul se referă la Vietnam, principalii săi aliați îi oferă critici în loc de ajutor. Aceste învinuiri reciproce irită pe toți cei interesați, dar ele nu au accentul pe punctul principal. Și acesta este că nici un membru nu crede că el sîntă adecvate problemelor în schimbare rapidă ale „lumii libere” (occidentale — n.r.).

„Franta nu se arată interesată în securitatea colectivă occidentală, decît în cazul cînd ea însăși ar fi intruciva periclitată. Germania occidentală și Anglia sînt parțial paralizate de luptele politice interne. Dar chiar și în această situație, Washingtonul ar putea face un pas modest pentru a distragă atenția alianței de la Vietnam spre orizonturi mai largi.”

În încheiere, autorul arată că „pentru început ar fi necesară o nouă inițiativă menită a opri alunecarea” (spre destrămarea alianței), cîmînd la formarea unui comitet neoficial de experți care să studieze această problemă.

Irlanda între Anglia și Piața comună

Ziarul vest-german „DIE WELT” a publicat un articol în care se arată:

„Numai acela care cunoaște din proprie experiență insula verde și oamenii ei amabili, a putut aprecia întreaga însemnătate a unei scurte relatări din Bruxelles în care era vorba despre recentele tratative duse acolo de ministrul irlandez al agriculturii cu privire la o eventuală asociere a Irlandei la Comunitatea Economică Europeană. Oamenii Republicii Irlanda privesc, pentru prima oară, dincolo de vecinul lor rădăritean — care hotărăște înflorirea sau declinul lor economic (autorul care în vederea Anglia — N.R.) — spre continent.”

Această orientare se datorează conștientizării că bunăstarea și declinul țării nu trebuie să depindă de de-a-neregul de fetele britanice care nutrește pentru irlandez un fel de dragoste amestecată cu ură. Această conștiință a fost generată de politica primului ministru Sean Lemass, care din 1959 a reușit să smulgă țara din cercul vicios al mizeriei. Guvernul și-a dat seama că, datorită îngustimii pieței interne, desfacerea produselor irlandeze în străinătate constituie mai mult decît o necesitate vitală; el a favorizat dezvoltarea economiei și a atras înțepinîndu-i din străinătate să înființeze filiale în Irlanda. Înființarea intenționează să reducă în fiecare an taxele vamale irlandeze cu 10 la sută și de a atrage întreprinderile industriale vechi și noi la lupta de concurență a fost amînată temporar numai datorită introducerii, în octombrie 1964, a taxei vamale speciale britanice.”

Ca urmare a poziției geografice și a unor realități istorice, pe insula verde nivelul de trai depinde aproape exclusiv de comerțul cu Anglia. 72 la sută din totalitatea exporturilor irlandeze se îndreaptă spre Anglia sau spre cele șase comitate din nordul insulei, care aparțin Angliei, iar 51 la sută din totalitatea importurilor irlandeze provin din Anglia. Ponderea celorlalți membri ai Zonei liberului schimb (E.F.T.A.) este relativ mică în comerțul irlandez.”

După ce se arată că, în ultimii ani, s-au produs schimbări în comerțul exterior al Irlandei, în articol se spune: În 1963, printre țările furnizoare, R.F.G. s-a situat pe locul doi, ocupat pînă acum de S.U.A. În calitate de client al Irlandei, R.F.G. se situează pe locul trei — după Marea Britanie și Statele Unite.

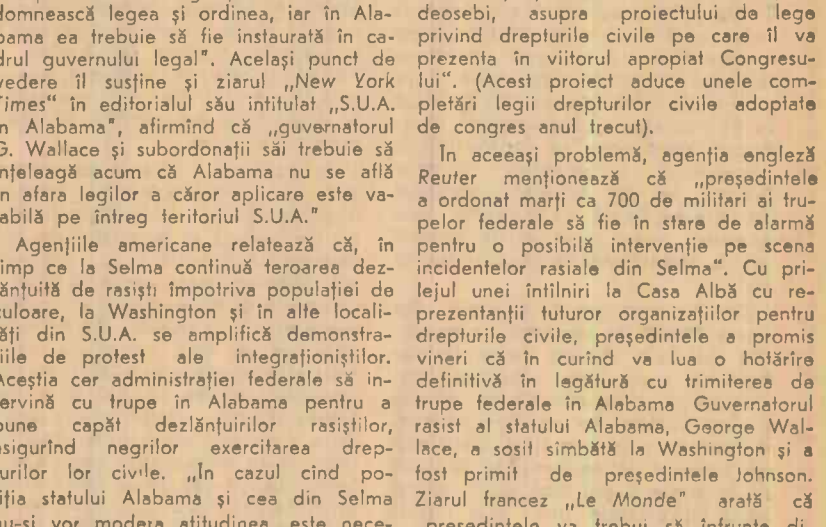
Au mai intervenit și alte evenimente. În octombrie 1964, cînd guvernul britanic, fără a avea în prealabil o discuție cu Dublinul, a introdus taxele vamale speciale de 15 la sută. Lemass a plecat în grabă la Londra. Călătoria a constituit un protest împotriva încălcării articolului 18 al acordului comercial anglo-irlandez care obligă cele două părți să se consulte reciproc.

Irlanda a fost nevoită să accepte realitatea crudă că aproximativ 25 la sută din exporturile sale spre Anglia sînt lovite de tarifele vamale excepționale. Dăunele cauzate prin această economie irlandeză nu pot fi exprimate încă în cifre.

Un alt eveniment a fost hotărîrea guvernului englez din anul 1963 de a îngheța nivelul importurilor agricole. Acest pas a fost înfrînat, la timpul său, cu mare îngrîșoare la Dublin, cu atît mai mult cu cît s-a întrevăzut intenția de a strămăta tot mai mult importurile britanice de carne de porc, ouă și produse lactate spre partenerii din Zona liberului schimb ca, de pildă, Danemarca. Dublinul a dus atunci tratative cu Londra și a obținut o cotă mai mare pentru slănină și unt, decît aceea pe care Anglia intenționa să i-o acorde inițial. A rămas totuși incontestabil faptul că pe piața britanică nu se poate obține, în viitor, sporirea absolut necesară a exportului de produse agricole.

Aceste două evenimente au convins Dublinul că structura tradițională a comerțului exterior irlandez trebuie schimbată. Agricultură și industrie sînt constrînse să caute noi piețe de desfacere în alte părți ale lumii.”

*) Este vorba de taxa de 15 la sută introdusă de guvernul laburist îndată după instalarea sa. În scopul de a ameliora situația financiară a țării, măsură care a trezit vîr nemulțumiri în rîndul țării din E.F.T.A.

Studentii și profesorii ai Universității „Tuskegee Institute” manifestează în fața Capitolului (parlamentul statului) din Montgomery în semn de solidaritate cu lupta populației de culoare din Selma

„NU NE VOM ÎNTOARCE DIN DRUMUL PENTRU OBTINEREA DREPTURILOR CIVILE”

Presă americană despre luptele împotriva segregăției din statul Alabama (S. U. A.)

Ziarele americane și agențiile mondiale de presă se ocupă pe larg de incidentele rasiste din statul Alabama (S.U.A.). Localitatea Selma din acest stat este de cîțiva timp teatru unor evenimente dramatice; împotriva populației de culoare, care dă o nouă bătălie pentru recunoașterea drepturilor sale civile, s-a declanșat o aprigă campanie de reprimare a rasistilor.

Presă a anunțat că, deși Congresul aprobase — pe planul statului — legea drepturilor civile, autoritățile din localitatea menționată nu au permis negrilor să se înscrie în listele electorale și le-au interzis orice demonstrație. În ciuda măsurilor represive luate de segregacioniștii din Selma, populația de culoare și militanții albi pentru integrare rasială au organizat manifestații și demonstrații pașnice, cerînd respectarea drepturilor.

Agencia Associated Press a relatat că marșul de la 7 martie spre capitala statului, Montgomery, a fost „cel mai puternic asalt în sprijinul înscrierii negrilor pe listele de votare”, și arată că el a fost reprimat cu cruzime de către autoritățile locale, lătu cum a relatat faptele ziarul „New York World Telegram and Sun”: „Este greu să uși chipurile curajoase ale participanților la marș, prinși pe ecranele televizoarelor. Polițiștii, care apăreau treptat, treptat în obiectivul aparatului de filmat, purtau măști împotriva gazelor. Spațiul liber dintre demonstrații și polițiști se micșorase mereu... și, în fine, oamenii cu măști de gaze au trecut la atac. Brusca, pe ecran a apărut un fel de amestecătură de trupuri. Oamenii se împleceau și cădeau. Toate acestea erau însoțite de strigăte înspăimîntătoare, se azeau pocnetele biciclor, ropotul cailor, acest vacarm era dominat de urletele sfîșietoare ale oamenilor.”

Incetarea din viață, la Selma, a luptătorului pentru drepturi civile, pastorul al James Reeb, după atentatul împotriva lui, a stîmuit în întreaga țară demonstrații de protest împotriva violențelor rasiale. Agențiile americane relatează că studenții de la numeroase universități au cerut guvernului să intervină pentru reglementarea situației din Selma. La Chicago numeroși manifestații au organizat un marș de protest împotriva violențelor. Alte manifestații au avut loc și la Boston și Philadelphia.

Referindu-se la aceste evenimente, agenția France Presse scrie că „președintele Johnson se arată rezervat față de ideea trimiterii de trupe în stetele din sud și își concentrează eforturile, în-deosebi, asupra proiectului de lege privind drepturile civile pe care îl va prezenta în viitorul apropiat Congresului”. (Acest proiect aduce unele completări legii drepturilor civile adoptate de congres anul trecut).

În aceeași problemă, agenția engleză Reuter menționează că „președintele a ordonat marșii ca 700 de militari ai trupelor federale să fie în starea de alarmă pentru o posibilă intervenție pe scena incidentelor rasiale din Selma”. Cu prilejul unei întîlniri la Casa Albă cu reprezentanții tuturor organizațiilor pentru drepturile civile, președintele a promis vineri că în curînd va lua o hotărîre definitivă în legătură cu trimiterea de trupe federale în Alabama pentru a pune capăt dezvăluirilor rasistilor, asigurînd negrilor exercitarea drepturilor lor civile. „În cazul cînd poliția statului Alabama și cea din Selma nu-și vor modera atitudinea, este necesar să se recurgă — așa cum s-a procedat în trecut la Little Rock și în Mississippi — la autoritatea armatei federale”, scrie cotidianul „New York Times”.

DE PEȘTE HOTĂRILE

Alegerile din Argentina

Progrese ale opoziției

Consultările electorale provinciale, organizate în Argentina, în ultimele săptămâni, au culminat duminică cu alegerile parlamentare pentru rennoirea a jumătate dintre cele 192 de locuri din Camera deputaților, precum și a parlamentelor și consiliilor municipale din 19 provincii.

Deși în această campanie, pe scena electorală și-au făcut apariția un număr neobișnuit de mare de partide (57, după ziarul „New York Herald Tribune”), principala confruntare s-a dat între partidul de guvernământ, Uniunea civică radicală a poporului, și forțele peroniste, concentrate în jurul partidului „Uniunea populară”. Disponind doar de 66 de locuri în Camera deputaților, ceea ce l-a făcut să practice deseori tranșanții cu grupurile minoritare, partidul președintelui Arturo Illia s-a prezentat în alegeri cu speranța că-și va mări, chiar și de puțin, actualul număr de deputați.

Ce arată rezultatele alegerilor? În primul rând, o victorie a peroniștilor care, fiind sprijiniți de partidul comunist, conduc în 8 dintre cele 19 provincii, față de partidul guvernamental care conduce doar în 7 provincii. În celelalte patru provincii rezultatele sînt încă nedecise. După rezultatele încă incomplete, partidul guvernamental va avea în Camera deputaților 70 de locuri (față de 66), iar peroniștii 42 (față de 25).

Comentând rezultatele alegerilor, observatorii de presă arată că, deși și-au sporit simțitor numărul de locuri în parlamentul federal, cifre în cele provinciale, datorită unor prerogative speciale deținute de președintele țării, peroniștii nu vor putea beneficia de acest lucru.

Totuși, rezultatele alegerilor sînt semnificative pentru că ele indică, conform presei latino-americane, anumite tendințe politice caracteristice, reliefate și de creșterea considerabilă a influenței peroniștilor în rîndurile populației. Potrivit comentatorilor, adevăratele corolații dintre forțele politice va reieși abia peste doi ani, cînd vor avea loc alegerile generale ale guvernatorilor și, o dată cu acestea, rennoirea celei de-a doua jumătăți a Camerei deputaților.

R. B.

O nouă acțiune agresivă împotriva R. D. Vietnam

BOMBARDAREA UNOR LOCALITĂȚI DE CĂTRE AVIOANE AMERICANE

HANOI 15 (Agerpres). — Agenția de presă vietnameză anunță că în după-amiaza zilei de 15 martie, între orele 14.20—16.00, avioane cu reacție aparținînd Statelor Unite și autorităților sud-vietnameze, au violat spațiul aerian al provinciilor Nghe An și Thanh Hoa, din R. D.

Vietnam, bombardînd o serie de localități din districtele Dien Chau, Quynh Luu, și orașul Nghe Dan, din provincia Nghe An. După cum anunță primele rapoarte, unitățile armatei populare vietnameze au doborât trei avioane, avariind multe altele.

POVARĂ PENTRU BUGETUL ANGLIEI

„Business Week Magazine” despre întreținerea trupelor engleze de pe Rin

NEW YORK 15 (Agerpres). — Referindu-se la relațiile anglo-vest-germane, publicația americană „Business Week Magazine”, subliniază, printre altele, că problema suportării de către R.F.G. a unei părți mai mari din cheltuielile legate de întreținerea armatei engleze de pe Rin „a devenit o serioasă amenințare pentru relațiile dintre cele două țări”.

Referindu-se la povara pe care o constituie pentru bugetul țării cheltuielile militare ale Angliei, revista scrie în continuare: „De multă vreme Anglia a pierdut cea mai mare parte a întinsului ei imperiu și cu aceasta beneficiile economice care se scurgeau de aici în trezoreria britanică. Dar ea are încă de făcut față, în continuare, unor cheltuieli militare pentru apărarea rămășițelor imperiului său, care se întindea din Suez pînă în Orientul Îndepărtat”.

În prezent, subliniază revista, „Anglia cheltuiește 7 la sută din produsul național brut pentru apărare — mai mult decît orice țară membră a alianței occidentale — cu excepția Statelor Unite...”.

Astfel este explicabil de ce Anglia a căutat să obțină din partea

R.F.G. o mai mare participare a acesteia din urmă la cheltuielile sale militare legate de întreținerea armatei de pe Rin.

CONFERINȚA MINIȘTRILOR DE EXTERNE ARABI

CAIRO 15. — Corespondentul Agerpres transmite: Conferința extraordinară a miniștrilor de externe arabi, care a avut loc duminică, a aprobat cele patru recomandări făcute de reprezentanții personali ai șefilor statelor arabe, în legătură cu măsurile ce urmează să fie luate în cazul cînd R. F. Germană va stabili relații diplomatice cu Israelul. Miniștrii de externe au hotărît ruperea relațiilor diplomatice cu R.F.G., dacă aceasta va stabili astfel de relații cu Israelul. Conferința a hotărît, de asemenea, retragerea imediată a tuturor ambasadurilor arabe de la Bonn.

Intr-o altă rezoluție se arată că

Alegerile pentru sovietele locale

MOSCOVA 15. — Corespondentul Agerpres, S. Podină, transmite: La 14 martie au avut loc alegerile pentru sovietele locale din Federația rusă, Ucraina, Bielorusia, Uzbekistan, Kazahstan, Azerbaidjan, R.S.S. Moldovenească, Letonia, Tadjikistan și Turkmenia. În celelalte cinci republici, alegerile pentru sovietele locale vor avea loc la 21 martie.

Alegerile s-au desfășurat într-o atmosferă însuflețită. Pînă la orele amiezii, în majoritatea locurilor votaseră 80—85 la sută din totalul alegătorilor.

La Moscova s-au prezentat în fața urnelor circa 5 milioane de alegători, adică 99,55 la sută din totalul alegătorilor. Ei au ales 1104 deputați în sovietul orașesc și aproape 6000 de deputați în sovietele raionale. La Leningrad au fost aleși 605 deputați în sovietul orașesc și 4296 în sovietele raionale.

țările arabe sînt solidare cu poziția R.A.U. față de Germania occidentală, precizîndu-se că ele vor rupe relațiile economice cu R.F.G., în cazul cînd aceasta va lua o poziție ostilă față de oricare stat arab.

Comitetul politic al Ligii Arabe se va întruni în caz de nevoie cu participarea miniștrilor economiei pentru a hotărî ruperea relațiilor economice și aplicarea acestei măsuri.

După cum subliniază presa arabă, rezoluțiile Conferinței miniștrilor de externe au fost adoptate în unanimitate. Tunisia, Libia și Marocul au formulat o serie de rezerve în unele probleme.

Intrunirea de la Conakry

ALGER 15. — Corespondentul Agerpres, C. Benga, transmite: În cursul zilei de luni, președinții Algeriei, Guineei și Republicii Mali s-au întrunit la Conakry unde au discutat probleme privind rezultatele Consiliului Ministerial al O.U.A., efectele creării O.C.A.M. (Organizația Comună Africană și Malgazeză), situația din Congo, precum și alte probleme internaționale. Intrunirea de la Conakry a fost precedată — duminică — de o înfrîntă la Bamako a celor doi șefi de state, la care a participat și președintele Ghanei, Kwame Nkrumah.

În cursul înfrîntii preliminare de la Bamako au fost discutate urmările conferinței de la Nouakchott, punîndu-se accentul pe faptul că prin crearea de organizații regionale se pune în pericol unitatea africană. S-a subliniat că unele țări făcînd parte din O.C.A.M. au adoptat o poziție favorabilă regimului lui Chombe, iar altele duc în prezent o campanie împotriva unor lideri africani.

La Bruxelles Reuniuni ale „celor șase”

BRUXELLES 15 (Agerpres). — Miniștrii agriculturii din țările Pieței comune vor elabora zilele acestea la Bruxelles calendarul hotărîrilor care trebuie luate în domeniul agriculturii pînă la 1 iulie a.c. Printre acestea se includ viitoarele aranjamente pentru fructe, legume, zahăr, grăsimi și uleiuri, precum și problemele unei politici comune în domeniul prelucrării la carne de porc și brînzeturii. Sesiunea, care se va desfășura sub președinția ministrului agriculturii al Franței, Edgard Pisani, va dura două zile.

Martă, miniștrii însărcinați cu problemele științifice din țările membre ale C.E.E. se vor întruni și ei sub președinția ministrului francez, însărcinat cu problemele cercetărilor științifice, Yves Bourges, pentru a discuta modificarea programului de cinci ani al Euratomului.

Nigeria

Incidente între partizanii diferitelor partide politice

LAGOS 15 (Agerpres). — Duminică, în regiunile din estul Nigeriei s-au produs o serie de incidente între partizanii diferitelor partide politice din această țară. După cum subliniază observatorii, aceste incidente fac să crească tensiunea politică din Nigeria, la numai cîteva zile înainte de alegerile organizate în vederea completării locurilor rămase vacante în parlament după ultima consultare generală din februarie.

Agenția U.P.I. anunță că în localitatea Enugu, candidatul indepen-

dent C. O. Chledozie a fost atacat de un grup înarmat, poliția trebuind să intervină pentru a-l salva. Chledozie a trimis imediat telegrame primului ministru, Abubakar Tafewa Balewa, cerîndu-i acestuia să trimită trupe federale în regiunea de vest a Nigeriei pentru a asigura desfășurarea normală a alegerilor. În același timp, partidul Congresului populațiilor din Est a arătat că legea și ordinea trebuie restabilite în regiune, pentru buna desfășurare a alegerilor.

După cum am mai anunțat, la 1 martie, în protectoratul bilingv Bechuanaland au avut loc alegeri pentru parlament. În urma acestor alegeri, Setsetse Khama (în fotografie) liderul Partidului Democrat Bechuanaland a format primul guvern african al țării.

Miine în Consiliul de Securitate problema cipriotă

Ministrul de externe Kyprianu și-a încheiat vizita la Londra • După incidentele de la Lefka

LONDRA 15 (Agerpres). — Ministrul de externe al Ciprului, Spyros Kyprianu, a părăsit duminică Londra, plecînd spre New York, pentru a participa la lucrările Consiliului de Securitate, care vor începe la 17 martie, în problema prelungirii mandatului forțelor O.N.U. cîin insulă.

Intr-o declarație făcută pe aeroportul din Londra, Kyprianu a subliniat că întrevăderile pe care le-a avut aici cu primul ministru britanic, Harold Wilson, și cu ministrul însărcinat cu relațiile cu Common-

wealthul, Arthur Bottomley, „au avut un caracter politic și nu militar”. În această ordine de idei, el a precizat că guvernul cipriot și-a reafirmat poziția în problema soluționării crizei cipriote și nu acceptă o împărțire a insulei.

NICOSIA 15 (Agerpres). — În localitatea Lefka din nord-vestul Ciprului s-au produs la sfîrșitul săptămînii trecute o serie de incidente între cele două comunități cipriote. Numeroase focuri de armă au fost schimbate ca urmare a unei dispute privind controlul șoselei care leagă localitatea Lefka de Ambelikou.

Comandantul forțelor O.N.U. din Cipru, generalul Thimaya, și reprezentantul special al secretarului general al O.N.U. în insulă, Carlos Bernardes, au vizitat pe rînd pe ambasadorul grec în Cipru, Menelaos Alexandrakis, pe însărcinatul cu afaceri al Turciei, Faruk Shahinbas, și pe vicepreședintele Kuciuk cărora, potrivit unui purtător de cuvînt al forțelor O.N.U., li s-a cerut să aducă contribuția la retragerea combatanților din spațiile fortificate și la încetarea provocărilor.

Agencia Reuter anunță că în cursul nopții de duminică situația s-a menținut liniștită la Lefka, dar membrii celor două comunități se mai află în spațiile baricadelor, pregătite pentru orice eventualitate.

COSMOS 61, 62 și 63

MOSCOVA 15 (Agerpres). — Agenția TASS anunță că la 15 martie în Uniunea Sovietică au fost lansate sateliții artificiali ai Pământului „Cosmos-61”, „Cosmos-62” și „Cosmos-63”. Cei trei sateliți artificiali au fost plasați pe orbită cu ajutorul unei singure rachete purtătoare.

Pe bordul sateliților este montată aparatură științifică pentru continuarea explorării spațiului cosmic, conform programului anunțat de agenția TASS la 16 martie 1962.

Corespondențe din străinătate

DUPĂ PRIMUL TUR DE SCRUTIN

Duminică în Franța s-a desfășurat primul tur de scrutin al alegerilor municipale. Populația a fost chemată să aleagă circa 38 de mii de primari și consilieri municipali. Toate zărele constată că numărul celor care s-au prezentat la urne a înregistrat o relativă creștere față de alegerile legislative din noiembrie 1962 (de la 56,5 la sută la 63,7 la sută). „Politicizarea” cam-paniei electorale, se arată într-un comentariu al agenției „France Presse”, a dat acestui consulturi de interes local un caracter mai general, care a jucat un anumit rol în reducerea abținerilor de la vot.

Două treimi din localitățile cu peste 30.000 de locuitori, respectiv 100 din cele 158 de orașe (minus Parisul), și-au ales consilierii municipali și primarii de la primul tur de scrutin. Pe un timp noros, dublat de o ploaie fină, partizanii au început să se prezinte la urne de la orele 8, cei mai mulți votînd abia în primele ore ale după-amiezii.

Am vizitat duminică mai multe secții de votare din diferite arondismente ale Parisului. Votul s-a desfășurat în general calm, atît în capitală cît și în întreaga Franță, cu excepția unor mici incidente scuse în evidență de unele zăre. Una din primele constatări relevate de presă este aceea că rezultatele demonstrează stabilitatea corpului electoral, învingătorii fiind în general primari și consilieri care au funcționat pînă acum, indiferent de culoarea lor politică. Zărele remarcă, de asemenea, o

consolidare a pozițiilor Partidului Comunist Francez, precum și o afirmare a listelor „centrului”. Partidul de guvernământ U.N.R., care, în general, a înregistrat un regres față de ultimele alegeri municipale, a obținut victorii mai ales în orașele cu tradiție U.N.R.-iste. La Paris, în cele 14 sectoare electorale, nu a fost ales nici un primar la primul tur de scrutin, balotajul fiind aici total.

La Marsilia, orașul „nevralgic”, cum scrie France Presse, Gaston Defferre (S.F.I.O.), candidatul la postul de primar și la postul de președinte al Republicii la alegerile din toamnă, este deocamdată în fruntea a patru sectoare din șapte, toate aliate în balotaj. În celelalte sectoare el este urmat de comunisti și socialiști dizidenți. Bătălia de duminică se anunță a fi acerbă și strînsă. Defferre are șanse de a fi ales cu majoritate, dacă va învinge în cele șapte sectoare electorale. În cel de-al 8-lea sector al Marsiliei, lista comunisto-socialistă, în frunte cu deputatul P.C.F., Francois Billoux, a fost aleasă la primul tur.

Zărele menționează că toate personalitățile guvernamentale au fost alese în provincie, cu excepția unui singur membru al guvernului, care a fost înfrînt. De asemenea, au fost alese și personalități din opoziție ca Guy Mollet (S.F.I.O.) — ales pentru prima dată după 20 de ani la primul tur de scrutin la Arras. În departamentul Sena și în provincie, municipalitățile comuniste, după cum scrie „L'Humanité”, au fost realese cu o majoritate sporită.

În orașele cu peste 30.000 de locuitori, unde au fost încheiate acordurile de unitate între comunisti, socialiști și alți republicani, multe liste din Uniunea democratică au fost alese de la primul tur, iar alte liste, aliate în balotaj, sînt într-o poziție favorabilă pentru duminică viitoare. Comunistii au înregistrat progrese în special la Paris și în suburbiile sale. Alianțele între P.C.F. și S.F.I.O. s-au dovedit a fi eficiente. Ziarul „Le Populaire”, organul S.F.I.O., scria luni că și partidul socialist este pretutindeni în progres în ceea ce privește numărul de voturi și de aleși.

Pînă marți seara, data limită ad-

misă de lege, liderii partidelor vor stabili tactica pentru 21 martie: retragerea sau cedarea în favoarea altor liste în unele circumscripții electorale. După cum a declarat Waldeck Rochet, P.C.F. preconizează pentru al doilea tur de scrutin practica renunțării reciproce în favoarea listelor democratice cele mai avantajate.

Concluzii definitive asupra importanței politice și de perspectivă ale alegerilor municipale se vor putea trage abia după cel de al doilea tur de scrutin.

Alexandru GHEORGHIU

Paris

CONFERINȚA „MESEI ROTUNDE” DIN SUDAN

Conferința „mesei rotunde”, care începe azi la Khartoum este un eveniment important în viața politică a Sudanului. Scopul ei este de a găsi o soluție pentru reglementarea complicatelor probleme a raporturilor dintre provinciile din sud și cele din nord.

Potrivit ultimelor știri, la conferință vor lua parte liderii partidelor politice din Sudan, inclusiv cei ai partidului sudist SANU, a căror participare era nesigură pînă în ultimul moment. Participarea ambelor aripi ale acestui partid n-a fost ușor de obținut. William Deng, liderul aripii de stînga, sosește la Khartoum încă de săptămîna trecută, și stabilește o înțelegere cu primul ministru, Khalifa, în vederea participării. Pentru a se obține însă și asentimentul aripii de dreapta a partidului, a fost nevoie ca un

membru al guvernului de la Khartoum să plece în capitala Ugandei, Kampala, pentru a duce tratative. În urma acordului încheiat, guvernul sudanez a pus la dispoziție un avion special, pentru a-i readuce în țară, în vederea conferinței, și pe acei lideri ai partidului SANU aflați în prezent în exil în Uganda.

La conferință au fost invitați, în calitate de observatori, reprezentanți ai unor state africane, printre care R.A.U., Uganda, Kenya, Tanzania, Nigeria, Ghana, Algeria.

În primul an după proclamarea independenței (1 ianuarie 1956), problema nu a putut fi rezolvată radical, iar regimul militar, instaurat în noiembrie 1958, a luat măsuri care au ascuțit din nou discriminarea față de negrii din sud, încercînd chiar să le îndabuse revendicările prin forța armată.

Odată cu înlăturarea, în urma evenimentelor din octombrie-noiembrie 1964, a regimului militar, s-a crezut că și problema sudului se îndreaptă spre soluționare. În fapt, însă, pînă în prezent, nu s-a înfrînt nici o parte a problemei. S-a ajuns, în repetate rînduri, la incidente, uneori destul de grave și pe străzile capitalei, între „sudisti” și „nordisti”. În sud, situația era și mai încordată, din pricina activității teroriste pe care o desfășurau, la care nu se renunțau încă, organizația Anyanya (săgeata otrăvită), precum și a ciocnirilor dintre triburi. În a 15 februarie în orașul Juba, din sud — o conferință a liderilor politici din întreaga țară.

Dificultățile ivite în calea reglementării problemei sudului sînt legate deci și de evoluția situației politice la Khartoum. Guvernul format după evenimentele din noiembrie 1964 și-a luat angajamentul să organizeze alegeri pînă în luna aprilie a acestui an. Dar cum pot avea loc oare alegeri atîta vreme cît nu se soluționează problema relațiilor cu sudul? Partidele de dreapta, din componența guvernului — Umma și Frații musulmani — au ignorat timp de cîteva luni

această problemă, cerînd ca alegerile să se desfășoare, chiar dacă la ele nu va participa populația din sud.

După eșecul de a se reuni conferința de la Juba, situația politică la Khartoum s-a complicat. Partidele de dreapta au obținut excluderea din guvern a reprezentanților organizațiilor populare și ai uniunilor muncitorilor și țărănilor. Aceasta a atras refuzul partidelor comuniste și democratice al poporului de a mai face parte din guvern. În prezent, dintre cele 15 portofolii ministeriale, 10 revin partidelor de dreapta, care s-au arătat mai interesate în liniștea alegerilor decît în reglementarea problemei sudului.

Un fapt pozitiv s-a înregistrat, cu toate acestea, în ultimele zile. Toate partidele politice și frontul organizațiilor populare din nord au ajuns la un acord asupra unei platforme comune la conferința de la Khartoum. În acord se proclamă că Sudanul constituie „un tot unitar”, dar în același timp se recunoaște poziția specială a provinciilor din sud și existența unor deosebiri de ordin politic, economic, cultural și rasial între nord și sud. De aceea, se preconizează constituirea unui parlament al sudului, urmînd ca parlamentul central de la Khartoum să aibă deplină autoritate în problemele de apărare, finanțe și relații externe.

Majoritatea comentatorilor de presă din țările arabe consideră că acordul încheiat vine în întîmpinarea cerințelor formulate, în repetate rînduri, de reprezentanții sudului. Se crede că, în urma evoluției înregistrate, conferința „mesei rotunde” de la Khartoum ar putea găsi o largă reglementare a problemei sudului.

Nicolae PLOPEANU
Cairo

SCURTE ȘTIRI

CAIRO. Intre 16 și 23 martie, Cairo are loc cel de-al cincilea Congres arab al petrolului. La congres participă aproape o mie de delegați din țările arabe și emiratele Qatar și Bahrein, precum și din alte 21 de țări, printre care România, U.R.S.S., S.U.A., Anglia, Venezuela, Japonia și altele.

PARIS. Au fost decernate premiile pentru filmele dentare și stomatologice prezentate în cadrul Zilelor internaționale ale filmului dentar, ce s-au desfășurat timp de patru zile la Paris. Printre filmele premiate se numără și filmul „Alveolo-plastia reconstructivă prin autotransplant de cartilajii costale”, realizat de prof. dr. Valerian Popescu, membru corespondent al Academiei R. P. Romîne, președintele Societății de stomatologie din R. P. Romîni, și dr. Mihail Sturza.

BAHREIN. De cîteva zile în Bahrein domnește o stare de încordare. Situația a devenit și mai gravă în cursul zilei de sîmbătă. Muncitorii de la compania petrolieră au declarat grevă și au instituit pichete și baricade pe străzile spre rafinărie. Cu prilejul demonstrațiilor la care au luat parte mai multe mii de persoane, în mai multe centre au avut loc ciocniri între greviști și poliție.

ANKARA. Potrivit aprecierilor ziarelor „Cumhuriyet”, de la denunțarea lui „Cumhuriyet”, turca la convenția dintre Turcia și Grecia privind dubla cetățenie, 3986 de cetățeni greci au părăsit Turcia. Ziarul subliniază totodată că între 1 ianuarie 1964 și 3 februarie 1965 au plecat din Istanbul, îndreptîndu-se spre alte țări ale Europei occidentale, 10.698 de cetățeni turci de origine greacă.

ADDIS ABEBA. Secretarul general al Organizației Unității Africane (O.U.A.), Diallo Telli, a anunțat la 15 martie crearea unui buget special destinat Comitetului de eliberare al O.U.A.

CAIRO. În Republica Arabă Unită a avut loc luni referendumul pentru alegerea președintelui republicii. După cum s-a mai anunțat, la 20 ianuarie Adunarea Națională a R.A.U. a desemnat în unanimitate pe președintele Gamal Abdel Nasser drept candidat. La actualele alegeri au participat aproximativ 7 milioane de alegători.

HAGA. Ieri au început în fața Curții Internaționale de la Haga dezbaterile orale în cazul Africii de sud-vest. Curtea va asculta acuzațiile formulate de Etiopia și Liberia împotriva Republicii Sud-Africane, care administrează acest teritoriu de la sfîrșitul primului război mondial. În baza unui mandat acordat de Liga Națiunilor de la Geneva. Cele două țări acuză guvernul sud-african că nu a promovat în acest teritoriu progresul social, material și moral, în conformitate cu mandatul primit, precum și pentru faptul că aplică politica sa de apartheid.

TEHERAN. În capitala Iranului au început luni lucrările celei de-a 13-a reuniuni anuale a Comitetului economic al C.E.N.T.O. (Organizația Tratatului Central, fostul Pact de la Bagdad), din care face parte Turcia, Iranul, Pakistanul și Marea Britanie. S.U.A. participă la lucrări în calitate de observator.

PEKIN. O delegație guvernamentală a Republicii Arabe Siria, condusă de Hassan Mariyud, ministru al afacerilor externe, a sosit la 15 martie la Pekin, la invitația lui Cen I, vicepremier și ministru al afacerilor externe al R. P. Chineze.

WELLINGTON. Agenția Reuter relatează că pe bordul vasului „Kokiri”, de 2.500 tone, care transporta cărbuni, s-a produs o violentă explozie, în timp ce se afla ancorat în portul Wellington (Noua Zeelandă). O parte a instalațiilor de pe vas au fost distruse. Un membru al echipajului a fost ucis și mai mulți răniți. Suflul exploziei și-a fost resimțit în tot orașul.

AMMAN. După șase ore de dezbateri, Parlamentul Iordaniei a acordat votul de încredere guvernului condus de Wasfi el Tall. Din cei 57 de parlamentari prezenți la vot, 47 au votat pentru, cinci împotriva, iar cinci s-au abținut.

ADEN. Frontul de eliberare națională din teritoriile Arabiei de sud și-a intensificat acțiunile în ultimele zile împotriva diverselor obiective ale trupelor britanice de ocupație. După cum anunță agențiile de presă, la Aden partizanii au incendiat un depozit de benzină. În urma unei alte acțiuni a membrilor Frontului de eliberare națională, un soldat britanic a fost omorît, iar alții grav răniți.

PARIS. Golda Meir, ministrul afacerilor externe al Israelului, a sosit la 15 martie în capitala Franței, unde se va întrîni cu ministrul afacerilor externe Couve de Murville.

ROMA. Comisia juridică a Camerei Deputaților a aprobat în unanimitate două proiecte de lege propuse de guvern pentru prevenirea și reprimarea genocidului. Unul dintre proiecte prevede munca silnică pe viață (cea mai mare pedepză existentă în Italia) pentru cei care provoacă moartea unei persoane sau favorizează prin orice act distrugerea unui grup național, etnic, rasial sau religios. Al doilea proiect prevede ca pentru crimele de genocid să nu se aplice circumstanțe atenuante.